

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

27 mei 2008

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems, mevrouw Vera Dua
en de heren Jef Tavernier en Jos Stassen –**

betreffende het stoppen van geweld tegen burgers in Gaza

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Roegiers**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Flor Koninckx, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Jan Loones;

de heer Eloi Glorieux.

Zie:

1587 (2007-2008)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
I. Hoorzitting van dinsdag 29 april 2008	4
1. Uiteenzetting door mevrouw Leila Chadid, Algemeen Palestijns Afgevaardigde	4
2. Uiteenzetting door mevrouw Brigitte Herremans, Pax Christi-Vlaanderen en Broederlijk Delen.....	6
3. Uiteenzetting door prof. dr. Rik Coolsaet, hoogleraar Internationale Politiek	9
4. Vragen en opmerkingen van de commissieleden en antwoorden van de sprekers	11
II. Hoorzitting van dinsdag 13 mei 2008.....	19
1. Uiteenzetting door mevrouw Tamar Samash, ambassadeur van de staat Israël	20
2. Eerste vraag- en antwoordronde.....	21
3. Tweede vraag- en antwoordronde	24

DAMES EN HEREN,

In het kader van de bespreking van het voorstel van resolutie betreffende het stoppen van geweld tegen burgers in Gaza besliste de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme – na een inleidende toelichting bij het voorstel van resolutie door de heer Eloi Glorieux op dinsdag 22 april 2008 – bij consensus om een hoorzitting te organiseren rond deze thematiek.

Op datum van dinsdag 29 april 2008 ging het eerste deel van deze hoorzitting door. Tijdens die bespreking werden achtereenvolgens mevrouw Leila Chadid, Algemeen Palestijns Afgevaardigde, mevrouw Brigitte Herremans, Midden-Oosten-deskundige van Pax Christi en Broederlijk Delen en prof. dr. Rik Coolsaet, die internationale politiek doceert aan de Universiteit Gent, gehoord.

Op dinsdag 13 mei 2008 ten slotte, werd het tweede deel van de hoorzitting gehouden, waaraan werd deelgenomen door mevrouw Tamar Samash, ambassadeur van de staat Israël.

I. HOORZITTING VAN DINSDAG 29 APRIL 2008

De voorzitter: We zetten vandaag onze werkzaamheden verder rond het voorstel van resolutie betreffende het stoppen van geweld tegen burgers in Gaza. Aan de agenda staat het eerste deel van de hoorzittingen die we rond dit thema hebben voorzien. We horen meer bepaald mevrouw Leila Chadid, Algemeen Palestijns Afgevaardigde, mevrouw Brigitte Herremans die voor Pax Christi en Broederlijk Delen de Midden-Oostenproblematiek opvolgt en professor doctor Rik Coolsaet, die internationale politiek doceert aan de Universiteit Gent. Bij een tweede hoorzitting zal ook de Israëlische ambassadrice in België – die vandaag niet aanwezig kan zijn, omdat de uitnodiging voor deze hoorzitting te kort dag was om nog ingepast te kunnen worden in haar agenda – haar visie geven op de voorliggende kwestie. Ik geef nu graag het woord aan onze eminente sprekers.

1. Uiteenzetting door mevrouw Leila Chadid, Algemeen Palestijns Afgevaardigde

Mevrouw Leila Chadid, Algemeen Palestijns Afgevaardigde: Nog maar afgelopen maart was er een Belgische delegatie in Palestina, ter gelegenheid van zestig jaar 'Nakba' (Arabisch voor 'de Katastrofe'). Het is de eerste keer dat ik me tot het Vlaams Parlement kan richten, ik hoop dat er andere gelegenheden tot uitwisseling van ideeën zullen volgen. Ik wil beginnen met de delegatie van Vlaamse en Waalse

burgers te bedanken. De reis tussen 23 en 28 maart vond plaats op een cruciaal moment van een heel dramatische evolutie. Ik denk niet dat ik de leden van de commissie verbaas als ik zeg dat dit jaar een scharnierjaar is, dat misschien in het beste geval tot een ontknoping kan leiden. In het andere geval kan de verslechterde situatie op politiek en sociaal vlak tot een ernstige uitbarsting leiden waarvan de gevolgen niet alleen de Palestijnen maar ook de Israëli's en alle bureaus van Palestina en Israël treffen.

Het heeft geen zin om Gaza afzonderlijk te beschouwen, het maakt immers deel uit van een omvattende context. Zelfs al is Gaza geografisch afgescheiden van de Westelijke Jordaanoever en van Oost-Jeruzalem. Gaza vormt een prominent onderdeel van de toekomstige Palestijnse staat. Alle onderhandelingen sinds 2003 hebben het doel uit te monden in de oprichting van een Palestijnse staat op de Westelijke Jordaanoever, de Gazastrook en Oost-Jeruzalem, de hoofdstad van de toekomstige staat.

Vandaag zijn we daar ver van verwijderd. Een van de twee voornaamste elementen die de oprichting van dergelijke staat verhinderen, is de versnippering van het grondgebied. De muur heeft ervoor gezorgd dat Israël bijkomend grondgebied geannexeerd heeft. Tal van Israëlische wegen doorkruisen de Palestijnse gebieden, de talrijke permanente en mobiele 'checkpoints' op die wegen maken van de Palestijnse gebieden kleine getto's. Het effect is dat de gebieden niet aan elkaar palen, noch doorlopen. Het is dus moeilijk in te denken dat de staat op economisch of politiek vlak leefbaar zal zijn. De Israëlische autoriteiten staan een plan voor waarin sprake is van tunnels om een zekere continuïteit van het grondgebied te creëren.

Volgens de officiële Israëlische versie is de Gazastrook niet langer bezet gebied. Sinds 2005 hebben het leger en de kolonisten zich officieel teruggetrokken uit het binnenland van de Gazastrook. Volgens internationaal recht en in de ogen van alle politieke instanties van de wereld, is het gebied echter nog altijd militair bezet omdat het Israëlische leger aanwezig is aan de staatsgrenzen, helemaal rond de Gazastrook. Het is ook aanwezig in de territoriale wateren en in het volledige luchtruim van de Gazastrook. Daarom valt de Gazastrook wel degelijk nog steeds onder de verantwoordelijkheid van de Israëlische autoriteiten.

De situatie laat de militaire autoriteiten van Israël toe om een totale blokkade te organiseren. In de eerste plaats is het een blokkade van de bevolking, die noch binnen noch buiten mag. Maar ook een blokkade van alle goederen. Gaza produceert bijna niets, alle voeding, medicijnen, elektrische apparaten, benzine, moet aangevoerd worden. Stookolie is onder

meer cruciaal voor de elektriciteitsproductie maar ook voor de afwateringspompen van de riolen. Een blokkade van brandstof, zoals die al meerdere weken geldt, zorgt voor catastrofale toestanden in de Gazastrook.

Men heeft de neiging om de Gazastrook te diaboliseren, zeker sinds de machtovername van Hamas. Palestina heeft twee verkiezingen gekend, in 1996 toen Arafat nog president was en in 2006 onder het presidentschap van Mahmoed Abbas. Hamas heeft toen de meerderheid van de zetels in het Palestijnse parlement gehaald. De resultaten werden niet erkend door de internationale gemeenschap die de verkiezingen gesuperviseerd heeft. Daarom is er een boycot geweest van de Hamas-regering. Hamas voldeed immers niet aan de eisen van de internationale gemeenschap. Daarop ontstond er een soort van vacuum dat dramatisch was voor de bevolking. Een jaar geleden is getracht een regering van nationale eenheid samen te stellen met de hulp van Saoedi's. Ongelukkig genoeg heeft Hamas met geweld de macht gegrepen en heeft een militair gezag gevestigd in Gaza.

In de Gazastrook leven ongeveer 1 miljoen personen, voor het overgrote deel burgers, op 356 km². Het is een van de dichtst bevolkte regio's van de wereld, slechts 40 percent van hen heeft voor Hamas gestemd. Door een embargo te leggen op de middelen om te overleven, de brandstof en alle vormen van verplaatsing wordt de hele bevolking collectief gestraft. Het gevolg daarvan is armoede en miserie en natuurlijk ook geweld. Uiteindelijk doet dat niet meer dan Hamas versterken. Het brengt een vredesvolle oplossing in ieder geval niet dichterbij.

Dat is des te erger omdat de situatie de Palestijnse maatschappij ook politiek verdeelt. Het is moeilijk om voor een geografisch en politiek verdeeld land te onderhandelen als nationale autoriteit, als autoriteit die dus iedereen zou moeten vertegenwoordigen.

De verdeeldheid van de bevolking die door die situatie wordt veroorzaakt, is heel moeilijk te herstellen. Als er geen mogelijkheden meer zijn om de nationale eenheid te herstellen, is dat ook een internationale verantwoordelijkheid en niet alleen een Palestijnse. De Europese Unie, de Verenigde Staten en Israël blijven Hamas louter als een zogenaamde terroristische organisatie behandelen en niet als organisatie waarvan sommige vertegenwoordigers democratisch verkozen zijn in het Palestijnse parlement. Een tweede belangrijke obstakel voor vrede is dus de politieke versnippering van de Palestijnse bevolking.

De versnippering van het grondgebied is vooral te wijten aan de uitbreiding van de kolonies. De delegatie die de regio bezocht, zal het daar ongetwijfeld

over hebben. Het is evident dat in de huidige machtsverhoudingen Israël een militaire bezettingsmacht is die alles kan doen wat ze wil; het leger, de bulldozers zijn aanwezig om af te breken of op te bouwen.

Vooralsinds de vredesconferentie in Annapolis, eind november 2007, zijn de joodse kolonies nog intensiever uitgebreid. Nochtans bracht de conferentie waaraan werd deelgenomen door alle leden van de internationale gemeenschap, en die er kwam op initiatief van de president van de Verenigde Staten, aanvankelijk hoop. Sinds november 2007 zijn de joodse kolonisatie-inspanningen echter met een factor tien toegenomen, vooral in Oost-Jeruzalem. Oost-Jeruzalem is nochtans de plaats die zou moeten fungeren als link, als hoofdstad van de hele Westelijke Jordaanoever en de Palestijnse gebieden. Als Oost-Jeruzalem volledig geannexeerd is, is een Palestijnse staat onmogelijk.

De reële situatie, met de checkpoints die het grondgebied opdelen, zorgt voor een zogenaamde 'bantoe-stanisatie'. Elke burger die van een punt a naar een punt b wil, moet langs checkpoints. Ik heb het dan niet over burgers die van Palestina naar Israël gaan, maar wel van een vluchtelingenkamp of dorp naar een stad. Er zijn 580 checkpoints waar het Israëlische leger de baas is. Op een totaal willekeurige manier beslissen de militairen over de doortocht van de burgers, van mannen, vrouwen, studenten, leerlingen, zieken. De vernedering die de mensen daar moeten ondergaan, is van dien aard dat het bijna onmogelijk is zich voor te stellen dat het leven al bijna 41 jaar op die manier verloopt. De bezetting duurt immers al 41 jaar.

Die dagelijkse vernedering is de oorzaak en de voedingsbodem van geweld. Gisteren nog zijn een vrouw van middelbare leeftijd en haar kinderen van achttien maand tot vijf jaar omgekomen in een bombardement in het noorden van Gaza, in Beit Hanoun. Dat is dagelijkse praktijk. Dergelijke moordpartijen op burgers monden uit in acties van Palestijnse organisaties, jammer genoeg ook vaak tegen Israëlische burgers. Dat keurt de Palestijnse Autoriteit trouwens af. Deze geweldcyclus zal echter niet eindigen als er geen politieke oplossing komt voor Gaza.

De Palestijnen zijn erkentelijk voor de omvangrijke humanitaire hulp, maar vrank gesproken, de humanitaire hulp zorgt ervoor dat de mensen kunnen overleven, maar niet dat ze waardig kunnen leven met respect voor hun soevereiniteit. De Gazastrook en de hele Palestijnse regio hebben vooral een politieke oplossing nodig. Het probleem van de bezetting sleept al 41 jaar aan. Enkel als daar een einde aan komt, is een reële oplossing mogelijk voor de Palestijnen, maar ook voor de Israëlische's.

Momenteel lopen er twee onderhandelingen. De eerste zijn de onderhandelingen over de onmiddellijke situatie, de uitwerking van de eerste fase van het stappenplan (de zogenaamde ‘Roadmap’) naar vrede. Dat betekent dat de Palestijnen de veiligheid moeten verzekeren, de militaire groepen moeten hun acties stoppen, de Palestijnse politie moet reorganiseren. De Israëli’s moeten dan weer de kolonisatie bevestigen. Ongelukkig genoeg staan we nog ver af van de realisatie van die eerste fase. De Palestijnse bevolking weet niet langer hoe ze kan blijven dromen van een oplossing, geloven in de onderhandelingen terwijl er in de praktijk steeds meer kolonies bijkomen, het aantal checkpoints toeneemt, het aantal doden stijgt, de economie meer en meer verlamd wordt. Hoe kan de 7,5 miljard dollar, gegeven door de internationale gemeenschap, een economie creëren als er geen vrije circulatie van goederen en personen is, noch binnen de Palestijnse gebieden, noch tussen Gaza en de Westelijke Jordaanoever?

De tweede onderhandelingen gaan over het uiteindelijke statuut, dus over Jeruzalem, de kolonies, de vluchtelingen, de grenzen en het water. Ze worden gevoerd door de heren Abbas en Olmert, Ahmed Qorei en mevrouw Tzipi Livni. Momenteel zijn er geen indicaties van reële vorderingen.

2. Uiteenzetting door mevrouw Brigitte Herremans, Pax Christi-Vlaanderen en Broederlijk Delen

Mevrouw Brigitte Herremans, medewerker Midden-Oosten Pax Christi-Vlaanderen en Broederlijk Delen: Bij mijn bezoeken aan de Gazastrook heb ik de menselijke en sociaaleconomische situatie daar kunnen waarnemen. Goed nieuws uit de Gazastrook is zeldzaam. De media berichten over de Israëlische invasies, de raketaanvallen op Zuid-Israël van de Palestijnse gewapende groeperingen, humanitaire crisissen, overbevolking, verpaupering en bittere armoede. Van oudsher is het een ruw gebied. Karavanen van en naar Afrika stopten er om proviand in te slaan, legers trokken er doorheen, Alexander de Grote probeerde de bevolking te onderwerpen. Dat is nooit gelukt, de bevolking is altijd opstandig, of veerkrachtig geweest. Niet toevallig brak de eerste Intifada, de Palestijnse volksopstand tegen de bezetting, in Gaza uit.

De bevolking blijft echter veerkrachtig, hopelijk zal dat met de steun van de internationale gemeenschap zo blijven. Bezoekers van de Gazastrook worden tegen alle verwachtingen in, vergast op een warm onthaal. Dat menselijke aspect wordt in de media te vaak vergeten, men focust op de cyclus van het geweld. Pax Christi als vredesorganisatie, tracht sterk te focussen op het behoud van de sociale structuur en het maatschappelijke weefsel.

Amira Hass, journaliste voor de Israëlische krant Ha’aretz besloot na de Oslo-akkoorden naar de Gazastrook te verhuizen om van daar verslag uit te brengen: “Wonen in Gaza leek me een logische stap. Hoe kon ik een samenleving begrijpen en erover schrijven als ik er niet middenin leefde? (...) Lang voordat ik werkelijk naar de Gazastrook verhuisde was ik erachter gekomen hoe verwrongen het algemene Israëlische beeld van Gaza is; primitief, gewelddadig, en vijandig ten aanzien van joden. In de hele periode dat ik daar leefde zorgde ik ervoor dat iedereen wist dat ik Israëli en joods was. Vrienden van mij die Hebreeuws kenden, spraken onbevangen met mij in mijn eigen taal, in hun huizen en kantoren, op de straten en de markten, in de vluchtelingenkampen, in het huis in Khan Younis waar mensen bij elkaar waren gekomen om te rouwen over een meisje dat was doodgeschoten (...)”. In Israël stuit ze op ongelof.

Mevrouw Hass schrijft hoe Yitshak Rabin vlak voor de Oslo-akkoorden over Gaza zei: “Als het nu gewoon de zee in zou zinken.”. Zijn ruwe woorden reflecteren een wijdverbreide Israëlische mening dat de Gazastrook een vijandig gebied is. Dat mag geen verbazing wekken gezien de raketaanvallen van de Palestijnse gewapende groeperingen vanuit de Gazastrook – het enige ‘contact’ tussen beide bevolkingen. Ooit was het anders en Palestijnen gingen werken als laaggeschoolde arbeiders in Israël. In 1993 heeft Israël die situatie gewijzigd. Na de Palestijnse economie 30 jaar structureel van zich afhankelijk te maken, besliste Israël om de grenzen te sluiten. Dat was zowat een doodsteek voor de Palestijnse economie, die sindsdien alleen maar achteruitgegaan is.

Decennia van afhankelijkheid, onteigening, vernieling van de infrastructuur en de instellingen, kolonisatie van land ondermijnden de economische leefbaarheid en maakten zelfredzaamheid onmogelijk. Die achtergrond wordt vaak vergeten. Het is altijd een fragiel gebied geweest, maar niet altijd een hopeloos gebied zoals nu.

Een Amerikaanse economiste, Sarah Roy, doet in verschillende publicaties en boeken de opzettelijke Israëlische politiek van ‘de-development’ – ‘ontwikkeling’ – uit de doeken. Israël zorgt er systematisch voor dat de Palestijnse economie door verschillende mechanismen, onder andere wegblokkaades, achteruit gaat. Een jaar na de Israëlische terugtrekking in september 2005 schrijft ze dat het optimisme van de internationale gemeenschap over een mogelijk Dubai aan de Middellandse Zee ongegrond was omdat Israël weigert de internationale akkoorden na te leven.

De speciaal gezant van het Kwartet voor het Midden-Oosten, James Wolfensohn – zeker geen criticus

van Israël – haalde zwaar uit naar Israël en gaf door de Israëlische tegenwerking overigens na een jaar ook zijn mandaat op. Het was immers duidelijk dat het land niet wou meewerken aan het door VS-minister van Buitenlandse Zaken Condoleeza Rice opgelegde akkoord, het ‘Agreement on Movement and Access’ van 2005. Dat akkoord moest ervoor zorgen dat de belemmeringen op de bewegingsvrijheid langzaam werden weggenomen, dat er export mogelijk was. Gaza zou producten zoals aardbeien en snijbloemen kunnen uitvoeren.

Na de Palestijnse parlementsverkiezingen in 2006, met de overwinning van Hamas, haalde Israël zijn wurggreep over de Gazastrook verder aan en het startte een sluipend beleg van het gebied. In juni 2006 was er trouwens een eerste bombardement van de enige elektriciteitscentrale van de Gazastrook.

Dit beleg werd draconisch verscherpt na de machts-overname van Hamas in juni 2007. De huidige toestand is geworteld in het verleden. In de Gazastrook leven 1,5 miljoen mensen – waaronder 1 miljoen vluchtelingen – hetzij 4400 inwoners per vierkante kilometer. Het is daarmee het dichtst bevolkte gebied ter wereld. Naar schatting zullen er tegen 2010 ongeveer twee miljoen inwoners zijn. Het gebied heeft te kampen met een enorme overbevolking, maar heeft tegelijk vrijwel geen enkel economisch potentieel voor verdere groei ten gevolge van de blokkades. Ook de Wereldbank beaamt dat de economische blokkade door Israël de voornaamste oorzaak is van de economische mislukking.

Bovendien verklaarde Israël op 19 september 2007 de Gazastrook, als reactie op de raketaanvallen, tot ‘vijandig gebied’. Het verscherpte de blokkade en legde onder meer alle import en export aan banden. De Israëlische minister van Justitie Haim Ramon, pleitte ervoor om de ‘infrastructurele zuurstof’, dit zijn water, elektriciteit en brandstof, af te snijden als antwoord op de raketaanvallen. Minister van Buitenlandse zaken Tzipi Livni schaarde zich hierachter en stelde dat “het ondenkbaar is dat het leven in de Gazastrook normaal voortgaat.” Voor de Israëlische regering is het dus een bewuste tactiek, een menselijk experiment, om een burgerbevolking onder druk te zetten met collectieve strafmaatregelen om zo Hamas van de macht te drijven. Die tactiek van collectieve bestraffing is illegaal. Ook de Belgische regering heeft bevestigd dat de Gazastrook tot op heden bezet gebied is omdat Israël er nog steeds de effectieve controle over uitoefent (grenzen, lucht-ruim, territoriale wateren).

Dat is een belangrijk aspect. In discussies over Israël en Palestina halen de emoties vaak de bovenhand, de feiten geraken op de achtergrond. De effectieve controle is de ultieme test voor een bezetting. Onder

andere het Neurenberg-tribunaal heeft vastgelegd dat militaire aanwezigheid geen noodzakelijke vereiste is om te spreken van een bezetting. Israël blijft dus verantwoordelijk voor het welzijn van de Palestijnse burgerbevolking maar weigert die verantwoordelijkheid te nemen.

Het Internationale Comité van het Rode Kruis berichtte in zijn laatste rapport ‘Dignity Denied in the Occupied Palestinian Territories’ dat de waardigheid van de bevolking, zowel op de Westelijke Jordaanoever als in de Gazastrook, dagelijks met de voeten wordt getreden. Als de blokkades en de invallen niet stoppen, is er volgens het Rode Kruis geen potentieel voor ontwikkeling, hoeveel geld er door de internationale gemeenschap ook in de gebieden in kwestie gepompt wordt.

Sinds het beleg laat Israël maar negen basisproducten zoals meel en suiker, meer binnen in de Gazastrook. Er is dan ook een tekort aan allerlei producten; schoenen, kledij, zeep. Export is onmogelijk. In maart vertelden Palestijnse aardbeikwekers hoe ze hulp hadden gekregen van internationale organisaties om aardbeien kwalitatief te laten voldoen voor de export. Door de blokkade is de oogst volledig verloren gegaan of aan dumpingprijzen op de lokale markt verkocht moeten worden.

Een ander belangrijk punt is het chronische tekort aan elektriciteit en brandstof. Daarover is recent veel gesproken omdat Israël sinds september 2007 de toevoer van elektriciteit en brandstof verminderd heeft. Er zijn drie soorten brandstof nodig in de Gazastrook: industriële brandstof voor de elektriciteitscentrale, benzine en diesel voor privé- en publiek transport, ook voor ambulances en auto’s van internationale hulporganisaties, en gas om te koken. Momenteel wordt er nog 2.200.000 liter industriële benzine ingevoerd, goed voor de productie van 55 megawatt elektriciteit. Om op de huidige capaciteit van 80 megawatt te draaien, is er 3.500.000 liter diesel nodig. Momenteel hebben inwoners van Gaza slechts 75.400 liter benzine, terwijl ze ervoor 350.000-400.000 liter kregen, dat is een vermindering van 81 percent. Per week komt er slechts 800.000 liter diesel binnen, terwijl er vroeger 1.400.000 liter binnenkwam, dat is een vermindering van 43 percent.

Ook internationale hulporganisaties hebben momenteel te weinig brandstof voor hun generatoren, voor hun ambulances. Er is momenteel een kleine 200 megawatt elektriciteit per week, de Gazastrook heeft echter 240 megawatt nodig in piekperiodes. Die vermindering van 20 percent resulteert in een stroomonderbreking van vier tot vijf uur per dag. Dat zal niet verbeteren want Israël dreigt met verdere beperkingen.

Op 9 april pleegde een Palestijnse groepering een aanslag op Nahal Oz, de enige terminal die brandstof van Israël naar de Gazastrook doorvoert, en doodde daarbij twee Israëlische burgers. Israël sloot de terminal voor een week en verhinderde de doorvoer van alle brandstof. Sinds 16 april levert Israël opnieuw kookgas en industriële diesel, maar geen benzine en diesel voor voertuigen. UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East), de VN-organisatie voor Palestijnse vluchtelingen en de grootste hulpverstrekker in de Gazastrook, meldt dat ze genoodzaakt is te stoppen met de levering van voedselhulp aan 650.000 Palestijnen wegens het tekort aan diesel voor zijn voertuigen. Tachtig percent van de Palestijnen in de Gazastrook zijn afhankelijk van voedselhulp. Er dreigt dus een grote voedselcrisis als UNRWA geen voedsel meer kan uitdelen. Zoals de algemeen secretaris van UNRWA, John Ging, vorige week zei in de Verenigde Naties heeft dat ook repercussies op andere vlakken: ambulances kunnen niet meer uitrijden, maar ook de door UNRWA gerunde scholen kunnen niet meer gewoon functioneren. De strengere blokkade zal het algemene leven nog meer beïnvloeden.

De Europese Commissaris voor Humanitaire Zaken, Louis Michel, reageerde zeer verontwaardigd: “Het is onaanvaardbaar dat de VN zijn humanitaire operaties moet opschorten door een tekort aan brandstof voor zijn voertuigen. Het is ook onaanvaardbaar dat publieke diensten zoals het ophalen van vuilnis, de behandeling van rioolwater, de gezondheidszorg op het punt van instorten staan.”. In de Gazastrook dreigt een grootschalige humanitaire crisis.

Zelf was ik tweemaal in de regio, in december 2007 en in maart 2008. Verschillende internationale organisaties, Palestijnse en Israëlische ngo's (niet-gouvernementele organisaties) wezen op de gevaren. Ook de gesprekken met Palestijnse burgers waren alarmerend.

Op het vlak van gezondheidszorg is de situatie catastrofaal. Ambulances kunnen niet meer uitrukken. Patiënten, maar ook dokters en verplegers wandelen, indien mogelijk, naar het ziekenhuis. Sinds oktober stierven 133 Palestijnen omdat ze geen toelating kregen om de Gazastrook te verlaten voor behandeling. Meer dan 1500 patiënten wachten op toestemming om voor dringende medische verzorging het gebied te verlaten.

In december bracht de delegatie een bezoek aan het Europese hospitaal. Dat is een modern ziekenhuis, met moderne en hoogtechnologische faciliteiten. Het krijgt veel hulp van de internationale gemeenschap. De ploeg en de directeur waren de wanhoop nabij. Ze zijn niets met de geavanceerde apparatuur omdat

er niet voldoende benzine is voor de generatoren. Dit bemoeilijkt niet alleen de adequate behandeling van patiënten, maar bedreigt ook de vaccins. Het aanleggen van een voorraad vaccins duurt heel lang. Op dit moment kunnen de wasserettes van het grootste ziekenhuis Shifa maar de helft van de was aan. Dat vormt een bedreiging voor de hygiëne.

Ook het onderwijs en de jongeren in het algemeen lijden onder de blokkade. De Palestijnse bevolking hecht heel veel belang aan onderwijs. De bevolking van de Gazastrook en de Westelijke Jordaanoever is dan ook heel hoog opgeleid. In maart 2008 bracht ik een bezoek aan de Al-Azharuniversiteit en sprak er met studenten. De studenten probeerden hun studies voort te zetten, maar dit was vaak enkel mogelijk voor diegenen die dicht bij de universiteit wonen. Er is immers nauwelijks openbaar vervoer, de schaarse taxi's zijn te duur en privévervoer is al helemaal uitgesloten. Ook professoren dagen hierdoor vaak niet op voor de lessen. Examens organiseren is evenmin evident.

Ook het gebrek aan materiaal – de negen basisproducten omvatten geen pennen of papier – bemoeilijkt het lesgeven. Vele jongeren zijn daarenboven getraumatiseerd door het geweld, lijden aan posttraumatisch stresssyndroom. Er is te weinig psychische opvang. Psychische gezondheid is immers niet prioritair gezien de situatie. Partnerorganisatie Theatre Day Production en Theatre for Everybody proberen in de bres te springen en jongeren afleiding te bezorgen en tevens de psychische gevolgen op te vangen.

Het rioleringsstelsel in de Gazastrook is erg verouderd en staat op instorten. Israël laat echter de import van cement niet toe en hierdoor zijn renovaties niet mogelijk. Het rioleringswater wordt rechtstreeks naar de zee gepompt, wat zeer schadelijk is voor het milieu, of naar open rioleringen. Als ze niet werken, zijn er overstromingen. In maart was de delegatie in Beit Lahiya, dat in november 2007 overstromde omdat het rioleringswater niet werd weggepompt. Volgens UNRWA zijn er heel veel watergelieerde ziektes, zoals diarree en parasieten.

De internationale gemeenschap, maar ook België en Vlaanderen, moeten zich in de eerste plaats richten op het verbeteren van de situatie voor de burgerbevolking, zowel in de Palestijnse gebieden als in Israel. De veiligheid van beide burgergroepen hangt samen. Ondanks de grootschalige operaties van de internationale gemeenschap wordt de burgerbevolking in de Palestijnse gebieden in de steek gelaten. Israël moet onder druk gezet worden om eindelijk de grensovergangen open te stellen, het beleg op te heffen en meer dan negen basisproducten toe te laten, anders is alle humanitaire hulp zinloos en bestendigt die enkel de huidige situatie.

Een tweede belangrijke zaak is uiteraard een staakt-het-vuren aan beide kanten, de Palestijnse gewapende groeperingen en Israël.

3. Uiteenzetting door prof. dr. Rik Coolsaet, hoogleraar Internationale Politiek

De heer Rik Coolsaet, hoogleraar Internationale Politiek aan de Universiteit Gent: De delegatie waarvan ik deel uitmaakte en die Israël en Palestina bezocht, bestond uit vertegenwoordigers van de twee grote vakbonden, van het middenveld, van ngo's, van solidariteitsbewegingen. De kampen op de Westelijke Jordaanoever en in Gaza deden me denken aan mijn allereerste ervaringen met vluchtelingenkampen, meer dan dertig jaar geleden. Sindsdien bezocht ik in verschillende hoedanigheden nog tal van kampen, onder meer in Afrika. Het was echter de eerste keer dat ik echt het gevoel had dat het een uitzichtloze zaak was.

Eén van de meest frappante vaststellingen is de ontzettend grote kloof tussen het beeld dat we hier hebben van het conflict en de regio, en de realiteit. De media geven het beeld van een politiek probleem: het democratische Israël belaagd door grote vijanden en intern bedreigd door Palestijnen. Die voorstelling gaat helemaal voorbij aan de menselijke kant van de zaak.

Een aantal Israëli's, onder meer vredesactivisten, waren vertwijfeld dat ze er ooit zouden in slagen om het beeld van het conflict dat in de Israëlische samenleving heerst, bij te sturen. Het is mogelijk om op vakantie te gaan in Israël zonder ook maar iets te merken van het conflict. Het probleem van de Israëli's die oprecht bekommerd zijn om de toekomst en het democratische gehalte van hun land, is dat ze er niet in slagen om de erger wordende realiteit duidelijk te maken aan hun medeburgers.

Uit de pers blijkt evenmin de dagelijkse vernedering die heerst in de Palestijnse gebieden. De delegatie is kort, anderhalf uur, aangehouden in Hebron. Zelfs tegen ons moest de politie leugens vertellen om de verdeeldheid tussen de grenspolitie en de gewone politie te verdoezelen. Die dagelijkse vernedering kan niet anders dan een zware hypotheek leggen voor de toekomst.

De Palestijnse gesprekspartners wezen op de paradox van het vredesproces. Op geregelde tijdstippen worden er vredesakkoorden aangekondigd, maar op het terrein verandert er niets. Integendeel, de toestand wordt alsmaar slechter. Terwijl de gesprekken voortduren en er topontmoetingen georganiseerd worden, maakt de systematische nederzettingenpolitiek de Westbank meer en meer tot een soort gruyère, zodat een leefbare staat nagenoeg onmogelijk

wordt. In Gaza wordt het daarenboven alsmaar moeilijker om zelfs maar gewoon te overleven. Palestijnen zijn in hun eigen land meer en meer onderworpen aan wegcontroles. Allerlei ontwikkelingen belemmeren een gewoon leven zodat er zelfs geen schijn van normaliteit meer heerst.

Gaza is een landstrook ter grootte van de strook tussen Oostende en het Zwin, het is een kuststreek van 10 kilometer afgeboord met betonnen blokken, de zogenaamde muur. In die regio leven anderhalf miljoen mensen. Palestijnen kunnen die landstrook betreden langs een paar poorten die best vergelijkbaar zijn met hightech hst-stations (hogesnelheidstrein). De mensen worden elektronisch gecontroleerd op een bijzonder vernederende manier die door de kledij heengaat. Soms worden mensen zelfs gedwongen zich echt uit te kleden. Het was voor ons al moeilijk en wij zijn dan nog geen Palestijnen.

Er doen bloedstollende verhalen de ronde, sommige hoogzwangere Palestijnse vrouwen mochten niet door. De Palestijnen vinden hun land erger dan een gevangenis, want een gevangene heeft ten minste rechten. Ze voelen zich 'gekooïd' in hun eigen land. Dat woord duidt op de wetteloosheid die Palestijnen ondervinden. Het blijft echter opvallend hoe positief – weliswaar tot op zekere hoogte – Palestijnen soms aankijken tegen Israëli's. Een twintigjarige student aan de universiteit van Gaza-City zei aan de delegatie dat ze daar waren om te sterven, een andere zei: "De Israëli's zouden moeten begrijpen dat de Palestijnen een zeer emotioneel volk zijn. We willen de Israëli's graag geloven, geef ons daartoe een reden.". Die menselijke moed is er ook aan Israëlische kant. Er zijn immers Israëli's die proberen op te boksen tegen de afsluiting van de geesten. Zij proberen duidelijk te maken dat vrede van twee kanten moet komen. Die les heeft Europa geleerd op het einde van de Koude Oorlog. Die grote persoonlijke moed van beide kanten blijkt echter alleen maar occasioneel op het terrein, niet in de media.

Een eerste shockerende constatering waar men als bezoeker niet om heen kan, is de ontzettend grote kloof in het menselijke lijden en de onmogelijkheid om elkaar te begrijpen. Dat botst met de hier bestaande perceptie van het conflict.

Een tweede belangrijke constatering is dat het niet goed gaat, en het waarschijnlijk nog slechter zal worden. De huidige status-quo is immers onmogelijk vol te houden. In discussies bleek dat heel wat Palestijnen niet meer geloven in een tweestatenoplossing. De huidige onderhandelingen gaan over een Israël achter veilige grenzen en een leefbare Palestijnse staat. Dat laatste is niet meer haalbaar door de enorme gaten die in het Palestijnse gebied werden gesla-

gen door de kolonies. Ik zie niet in hoe een economische eenheid kan worden gerealiseerd in een territoriaal verbrokkeld gebied. Omdat heel veel Palestijnen niet meer geloven in een tweestatenoplossing, is een binationale staat een wisseloplossing.

Een binationale staat is voor Israël dan echter weer volstrekt onaanvaardbaar. Dat is begrijpelijk vanuit Israëlisch standpunt. De meest dramatische conclusie die getrokken werd door een hoge VN-ambtenaar, was dat als een tweestatenoplossing en een binationale staat niet mogelijk zijn, het resultaat zal zijn dat de huidige bezettingspolitiek eindeloos zal worden voortgezet. Dat duurzaam en permanent vernederen van een volk is ten gronde natuurlijk ook geen oplossing. Op een bepaald moment zal wie onderdrukt de rekening gepresenteerd krijgen.

Het beangstigt me daarnaast vooral dat de Palestijnse samenleving zienderogen aan het desintegreren is. Het gevoel tot één Palestijns volk te behoren, is aan het verdwijnen, precies door de onmogelijkheid om van Gaza naar de Westbank te gaan en omgekeerd. Zelfs in Gaza zelf spreken de mensen in het noorden over die in het zuiden als een ander volk. De inwoners van Gaza verwijten de ‘Westbankers’ hun handen in onschuld te wassen. De Westbankers verwijten de inwoners van Gaza zich als lafaards gedragen te hebben tegenover Hamas. Het hoeft daarbij geen betoog dat een volk dat desintegreert, gemakkelijker open staat voor allerlei politiek extremisme en avonturisme.

De bewoners van Gaza zijn afgesloten van de wereld, mentaal groeit de kloof. De implosie van de Palestijnse samenleving kan leiden tot allerlei vormen van radicalisering en extremisme en dat in veel grotere mate dan nu het geval is. Uit informele gesprekken kwam het gevoel naar voor dat Palestijnen meer en meer terugvallen op stam- en clanverbanden, dat de Palestijnse samenleving in Gaza conservatiever wordt en zich terugplooit op tribale vormen van solidariteit. Die vormen van solidariteit vermengen zich bovendien met de machtsstrijd tussen Fatah en Hamas.

We hebben overigens heel weinig voorstanders ontmoet van Hamas maar evenmin van Fatah. De ontgoocheling in de politieke elite is zeer groot. In Gaza is er niet zomaar een kloof tussen burger en politiek maar een oceaan van onbegrip tussen de bevolking en de politieke klasse. Het is precies die uitzichtloosheid, die politieke desintegratie, die atomisering die een grote aantrekkingspool vormen voor allerlei vormen van jihadi-terrorisme. Zelfs Hamas is ongerust over die invloed, vooral op die helft van de bevolking die jonger is dan 15-16 jaar. Door hun uitzichtloze situatie worden ze immers bijna vanzelf aangetrokken door de jihadi-groepen.

De spanning is er te snijden. Zonder perspectief is er risico op geweldexplosies die niemand – noch Fatah, noch Hamas, noch zelfs de clan- en familieoversten – nog onder controle zal kunnen houden. Daarvan zal in de eerste plaats de Palestijnse bevolking het slachtoffer zijn, op de tweede plaats Israël en op de derde plaats de hele regio. Dat perspectief duikt wel af en toe op in de kranten, maar is zeker niet het heersende beeld van het Palestijns-Israëliësch conflict. Het is een beetje te vergelijken met een snelkookpan, de druk wordt uiteindelijk zo hoog dat er een uitbarsting volgt. Dat is een beetje zoals we dat gezien hebben in januari op het ogenblik dat de muur tussen Egypte en Gaza door Hamas werd open gebroken. Honderdduizenden inwoners van Gaza gingen inkopen doen in Egypte. In de ogen van de Egyptenaren was dat bijna een soort van sprinkhanenplaag. De spanning in Gaza is slecht voor de inwoners van Gaza, is slecht voor Israël en is slecht voor de hele regio.

Het huidige beleid en de huidige strategie werken dus duidelijk niet. De strategie zowel van de partners als van de internationale gemeenschap, creëert precies het omgekeerde van wat beoogd wordt. De internationale gemeenschap heeft zich ingeschreven in een beleid van isolement van Hamas, waarbij een schrijnend contrast geschapen wordt met een zogenaamde bloeiende Westbank. Dat werkt contraproductief. De huidige strategie die Fatah wou versterken ten kosten van Hamas heeft als resultaat dat Hamas versterkt wordt. Dat zijn de woorden van Marc Otte, de EU-vertegenwoordiger en directe medewerker van Javier Solana, verantwoordelijk voor het Midden-Oosten. De collectieve bestraffing door Israël, die overigens strijdig is met het internationaal recht, heeft politiek gezien een compleet omgekeerd effect. Marc Otte zegt in de Israëlische krant Ha'aretz in februari van dit jaar dat sancties en militaire druk Hamas alleen maar versterken en de Palestijnse Autoriteit verzwakken. Het laatste zinnetje van het interview bevestigt mijn uitspraken over de implosie van de Palestijnse samenleving: “Het gevolg van de Israëlische activiteit is dat Gaza dreigt te worden zoals Somalië”, waren de woorden die hij gebruikte.

Het isolement heeft allicht net diegenen verzwakt die het meest uit zijn op een politiek van matiging en tolerantie, namelijk de zakenwereld. De zakenlui zijn niet in staat om een milderende invloed uit te oefenen. Het optreden van zowel Israël als de internationale gemeenschap is bepaald geen voorbeeld van briljante politiek. Het minimum minimorum om de polarisering in Gaza te stoppen – en uiteraard gaat dat veel verder dan de bevoegdheden van de Vlaamse overheid en het Vlaams Parlement – is de economische blokkade van Gaza opheffen. Alle ingrediënten voor een ‘Dubai aan de Middellandse Zee’ zijn

aanwezig, alles is er potentieel aanwezig om economie en samenleving opnieuw op gang te trekken. Al zal zo'n lang conflict niet meteen een harmonieuze samenleving opleveren. Slechts het stopzetten van de blokkade kan leiden tot het begin van een ommekeer.

Een tweede zaak die minstens even noodzakelijk is, is meehelpen aan het wegwerken van de verdeeldheid binnen de Palestijnse autoriteiten. In plaats van een regering van nationale eenheid tegen te werken, zoals nu gebeurt, is aanmoediging noodzakelijk. Hoe langer dat uitblijft, hoe meer kans op een Somalië, op krijgsheren, op een politieke implosie van de regio. De enige manier om vrede te brengen is beide partijen samen te brengen. Israël moet begrijpen – zoals Europa begrepen heeft op het einde van de Koude Oorlog – dat een duurzame vrede onmogelijk is met slechts een partij of enkel met militaire middelen.

4. Vragen en opmerkingen van de commissieleden en antwoorden van de sprekers

De heer Johan Verstreken: Ik hoop dat de Israëlische ambassadeur, die we over enkele weken zullen horen in deze commissie, op de inbreng van deze sprekers zal reageren. Er zijn inderdaad twee partijen nodig om vrede te sluiten. Het is momenteel enorm moeilijk om gewoon maar in Gaza te overleven.

Ik ben principieel tegen muren, maar ze hebben in dit geval wel veiligheid gebracht. De busaanslagen in Jeruzalem zijn gestopt. Is dat dankzij de muren? Als ze worden gesloopt, bestaat dan de kans dat Israël onveilig wordt?

Bij ons bezoek in december 2007 stelden Palestijnse parlementsleden dat ze wel in de tweestatenoplossing geloven. Is de situatie ondertussen veranderd? Erkennen Hamas en Fatah de staat Israël? Is Jeruzalem mogelijk als hoofdstad van de twee staten? Zo neen, hoe kan dat opgelost worden?

Hoe zit het overigens met de situatie van de Palestijnen in Jeruzalem? Hoe is de kwaliteit van het drinkwater in Gaza? Wordt dat inderdaad met opzet vervuild? Kunnen de kustbewoners vrijuit vissen? Zo neen, wat mag wel en wat niet?

Het onder controle houden van Palestijnse gewapende groeperingen is verre van evident, allicht zal het extremisme zeker bij jongeren, toenemen. Het vinden en implementeren van een degelijke oplossing zal nog generaties lang aanslepen. Mensen die de Gazastrook hebben bezocht kunnen beter begrijpen waarom iemand op een bepaald ogenblik beslist om bommen te gebruiken. Waarom was overigens een muur dwars door toeristisch Bethlehem nodig?

Hebron is een soort spookstad, onze delegatie botste daar op Israëlische militairen die ons onder schot hielden. De geweren gingen pas naar beneden omdat de basketbalploeg van Tel Aviv tegen Oostende, mijn stad, gespeeld had. De vernederingen zijn dus werkelijkheid.

Zouden de voorziene tunnels toch deels geen oplossing kunnen vormen – ondanks het feit dat het een Israëlisch voorstel is? Hoe zit het met de economische blokkade? Is er nog export van groenten en fruit mogelijk? Hebben de Palestijnen nog andere financiële inkomsten?

De heer Jan Loones: In België en zeker in Vlaanderen is er grote sympathie voor de Palestijnse kwestie. Het is dus niet nodig ons te winnen voor uw zaak. Hoe denkt mevrouw Chadid over de respectieve Palestijnse en Israëlische politiek om een bepaald resultaat te bereiken? Voormalig VS-president Jimmy Carter zegt dat er binnenkort een poging ondernomen wordt, hij vernoemt daarbij de heer Olmert. Hij heeft ook zelf contact opgenomen met Hamas. Hoe verlopen de contacten tussen Hamas en Fatah? Is er nog verzoening mogelijk?

In Tel Aviv is het inderdaad mogelijk te denken dat er niets aan de hand is. Als je als Vlaming tegen de Arabische discriminatie in Israël zelf pleit, blijkt echter al snel dat er meer aan de hand is. Het motief voor de muur is inderdaad de bescherming van Israël. De wijze waarop ze gebouwd is, is vanzelfsprekend een schande. De toenemende inname van land en de blokkades bevorderen de bantoestanisering inderdaad, het verschil met mijn vorige bezoek in 2005 was reuzengroot – in negatieve zin. De motivatie voor de muur is het Palestijnse individuele geweld. Heeft iemand dat in de hand? Zal een oplossing voor het geheel ook een einde maken aan dat individuele geweld?

Ik denk dat men moet blijven geloven in een soort tweestatenoplossing, maar het wordt hoe langer hoe moeilijker. Wat kan het einddoel anders zijn dan dat iedereen de staat heeft die hem toekomt? Kunnen de sprekers wat algemene beschouwingen geven over die mogelijke oplossing?

De heer Jan Roegiers: Ook ik onthoud het warme onthaal, ondanks het feit dat 80 percent van de inwoners van Gaza onder de armoedegrens leeft en afhankelijk is van voedselbedeling. Vlaanderen en België zijn beperkt tot het onder woorden brengen van hun afschuw voor de situatie. Het verleden leert ons echter dat Israël dergelijke morele veroordelingen naast zich neerlegt. Zelfs een gewezen president als Jimmy Carter is niet vrij om Gaza te betreden. Dat bewijst de relativiteit van alles. Toch liggen er een aantal zaken binnen onze mogelijkheden, onder

meer het op gang brengen van een debat. Op Europees niveau zijn er volgens mij maar twee mogelijkheden: de nabuurschapspolitiek en het Associatieverdrag. Dat Associatieverdrag wordt ook vermeld in het voorstel van resolutie. De indieners pleiten ervoor om het op te schorten. Hoe denken de sprekers over de mogelijkheden die geboden worden door het Associatieverdrag en de nabuurschapregeling?

Mevrouw Vera Dua: Ik wil hier vooreerst de heer Eloi Glorieux verontschuldigen die buitenslands is, maar met hart en ziel aan het thema verknocht is. Ik ben vooral getroffen door de sombere woorden van professor Coolsaet. Ik heb ook altijd geloofd in de tweestatenoplossing. Als dat niet meer kan, wat is dan nog wel mogelijk om een oplossing te bereiken? De twee partijen samenbrengen is inderdaad evident, maar wat is het traject en het doel? Hoe realistisch is een onderhandelde oplossing?

Ik heb het gevoel dat de internationale gemeenschap warm en koud blaast, soms is het niet duidelijk wie aan welke kant staat. Wat kan dan de rol van België en Vlaanderen zijn om daar mee een lijn in te trekken? Is het opschorten van de Associatieakkoorden een goede manier? Hoe realistisch is het voorstel van resolutie?

De heer Karim Van Overmeire: Maken de acties van Israël deel uit van een soort geheim overkoepelelnd plan en wat is het doel ervan? Of zijn het integendeel pure improvisaties en reageert Israël op de feiten zonder zelf te weten waar het zal uitkomen? Geweld indijken is één zaak, maar anderzijds is er toch echt een demografische tijdbom. De Palestijnen hebben zo ongeveer het hoogste geboortecijfer van alle volkeren ter wereld, vroeg of laat moet er dus wel een oplossing komen. De leiders van Israël zien dat risico allicht ook wel aankomen, ze zullen derhalve toch ook wel op lange termijn denken.

Egypte speelde voorheen een belangrijke rol, maar nu blijkbaar absoluut niet meer. Blijkbaar is het blij dat het van het probleem af is en wil het zich niet meer mengen in deze uitzichtloze kwestie. Kan Egypte desgevallend toch nog een rol spelen?

Aan Palestijnse kant heerst verdeeldheid, niet alleen zijn er de Palestijnse Autoriteit en Hamas, maar Hamas zelf waarschuwt voor allerlei organisaties waar het geen vat op heeft. Eigenlijk moet er dus eerst een redelijke mate van herstel zijn van een soort Palestijnse autoriteit die echt alle Palestijnen vertegenwoordigt. Kan dat herstel überhaupt nog op een vreedzame manier gebeuren? En hoe zal die eventuele nieuwe autoriteit haar gezag herstellen over die Palestijnse groepen in Gaza als

Hamas daar momenteel al geen vat meer op heeft?

Mevrouw Leila Chadid: Op de vraag of de oprichting van twee staten de beste oplossing is, kan ik alleen maar zeggen dat noch professor Coolsaet, noch ikzelf een fantasma uitdrukten toen we erop wezen dat de huidige toestand een leefbare staat onmogelijk maakt. Het is gewoon de vaststelling van de realiteit. Zoals Régis Debray het dit weekend in een gezamenlijk artikel verwoordde: “Men kan de zachte wensen van de politiek correcten blijven vertolken.”. De heer Bush zegt dat er tegen het einde van 2008 twee staten zullen zijn. Dat is echt de mensen voor idioten nemen. Op het terrein valt immers niet meer te ontkennen dat de basis voor een leefbare staat aan het verdwijnen is.

De kaarten die ik u tijdens mijn presentatie toonde, komen niet van de Palestijnen maar van de Verenigde Naties en bewijzen eenduidig dat het land verdeeld is in volledig van elkaar gescheiden gedeelten. Zou u kunnen leven in tunnels? Ik beloof u dat de Palestijnen het niet kunnen! Het eerste dat ze zullen doen, is de tunnels opblazen. Dat is een normaal overlevingsinstinct, iedereen heeft recht op zuivere lucht. Onder de grond leven, is geen menswaardig bestaan.

Wat de uitspraken van de Palestijnse parlementsleden betreft, kan de autoriteit natuurlijk als enige oplossing de twee staten aanprijzen. Die oplossing is niet voorgesteld door de Israëlische autoriteiten. Die hebben nooit iets anders voorgesteld dan de Palestijnen als tweederangsburgers te behandelen. Dat staatuit hebben ze trouwens in Israël zelf. Het waren de Palestijnen die Israël als staat erkenden in 1988, dus vijf jaar voor de Oslo-akkoorden, en de oplossing van de twee staten voorstelden, als oplossing die aan de twee volkeren toeliet te leven. Het was Arafat die dat voorstelde, dezelfde Arafat die door de wereld ooit aan de schandpaal werd genageld als de grote terrorist. Hij was nochtans de enige die zowel aan de Palestijnen als aan de Israëli's de oplossing van de twee staten heeft voorgesteld en die dat voorstel zelfs heeft laten aanvaarden door alle Arabieren. Ik herinner u aan een Arabisch initiatief om Israël te erkennen met als enige voorwaarde de erkenning van de Palestijnse staat.

Ik moet eerlijk zijn tegen u. Groot of klein, mandaat of niet, het is niet mijn zaak of niet mijn verantwoordelijkheid om te oordelen. Ik geef enkel antwoord op uw vragen. Het is aan de Vlaamse verkozenen te beslissen of ze een rol kunnen spelen in een kwestie die al 60 jaar lang de wereldvrede ondermijnt en die niet alleen de oorlog daar voedt maar ook diepe gevoelens hier. Het is immers een probleem dat uw eigen samenleving, uw eigen bevol-

king beheerst. Die voelt immers aan dat hun land over Kosovo, Oostelijk Timor, Congo, wel een positie inneemt terwijl het over Israël alle verantwoordelijkheid ontkent. Die kwestie gaat verkozenen wel degelijk aan, natuurlijk elk binnen hun eigen mandaat. Vlaamse vertegenwoordigers dragen vanzelfsprekend niet dezelfde verantwoordelijkheid als de Verenigde Naties of de Veiligheidsraad. Maar ze zijn even zo goed betrokken bij deze problematiek – willen of niet.

Sommigen onder u zijn ter plaatse geweest. De situatie is niet houdbaar, via de muur annexeert men de facto al een groot deel van het gebied. De muur vermindert natuurlijk de terroristische aanslagen, maar waarom is hij niet gebouwd op de grenzen van 1967? Dan zou de muur net zo goed aanslagen tegenhouden en ten minste samenvallen met grenzen die ook de Palestijnen erkennen.

Wat wij aanklagen is dus op de eerste plaats het tracé van de muur. Zo argumenteerden we dat trouwens ook voor het Internationaal Gerechtshof van Den Haag. Als de Israëli's zin hebben om binnen muren te leven, moeten ze dat zelf weten. Het is natuurlijk wel een tragische keuze voor een volk dat zich, in andere omstandigheden, verzet heeft tegen andere muren. Het is echter hun eigen zaak, maar dat ze dat dan wel doen bij henzelf en niet op een ander. De muur is gebouwd op ons grondgebied en vooral op onze grondwaterlagen. Immers behalve het veiligheidsaspect – een legitiem verlangen trouwens – heeft de muur ook tot doel om de belangrijkste grondwaterlagen in te palmen, zowel in het noorden aan de kant van Ariel, als in het zuiden rond Bethlehem.

Is het te laat voor de oplossing van de twee staten? Als er morgen een internationale mobilisatie is die Israël nu eens eenduidig voor zijn verantwoordelijkheid plaatst, is het niet te laat. Maar zwijg mij over een dialoog. Van mijn 59 jaren heb ik er 40 doorgebracht al pratend met de Israëli's. Het is te vriendelijk, te naïef en zelfs onverantwoord om te zeggen dat een dergelijke ongelijke dialoog tussen twee partners, waarvan de ene al 41 jaar bezet is en de andere de achtste industriële grootmacht en de vierde militaire en zelfs nucleaire macht ter wereld, kan leiden tot een akkoord. Jammer genoeg weten we dat sinds onheuglijke tijden de oorlog een manier is om een bepaalde politiek op te leggen. Israël heeft daartoe de mogelijkheden via wapens, via veroveringen, via isolatie, maar vooral ten gevolge van zijn status van land dat boven het internationale recht staat. Het land wordt immers door de wereld aanzien als het land van de slachtoffers van de Holocaust. Die volkerenmoord is onaanvaardbaar, wij veroordelen die net zoals u allemaal, maar er is geen reden waarom de Palestijnen de rekening zouden moeten betalen

voor een abominabele volkerenmoord, die zestig jaar geleden in Europa plaatsvond en waar ze absoluut niks mee te maken hadden.

Laat ons daarom samen onze verantwoordelijkheid nemen. Natuurlijk hebt u, net op het moment dat België lid is van de veiligheidsraad van de VN, een meer dan normale verantwoordelijkheid, niet alleen als Vlaming maar als Europeaan, als lid van de internationale gemeenschap. Een van de mogelijke acties die vis-à-vis Israël kunnen worden ondernomen werd hier trouwens door de leden van deze commissie reeds zelf vermeld, namelijk de conditionaliteit in het kader van de Europese betrekkingen met de partners aan de Middellandse Zee, dus Israël en Palestina inbegrepen. Dat is ook een vorm van drukingsmiddel, namelijk via de associatieverdragen en de nabuurschapakkoorden.

Merkend dat toch niemand het rekenschap durft vragen, past Israël niet alleen de eerste en de tweede clause van het Associatieverdrag niet toe maar vraagt daarenboven een 'upgrading' van zijn associatiestatuuut om bijna volledig lid te worden van de Europese Unie, maar dan zonder de verplichtingen die daar normaal gezien aan verbonden zijn. Ik weet dat omdat ik niet alleen de Palestijnse afgevaardigde in België en Luxemburg ben maar daarenboven de Palestijnse vertegenwoordiger bij de EU. Omdat niemand rekenschap vraagt, gaat Israël telkens een stap verder. De militaire waanzin en de door niemand ingetoomde megalomanie bedreigen zijn eigen leefbaarheid. Ik ben het ermee eens dat ook de Israëli's geen volwaardig leven meer kunnen leiden, daarom trekken ze ook weg, ze hebben immers geen zin meer om een leven te leiden dat continu van de ene tot de volgende oorlog leidt.

Als het zo verder gaat, verdwijnen de basisvoorwaarden voor de tweestatenoplossing. Dat lijkt misschien een harde stelling, maar het is de waarheid. U hebt recht op die waarheid. Ik heb geen idee welke andere oplossing mogelijk zou zijn, maar ik kan u wel zeggen dat het geweld dat de staat Israël zal teisteren veel erger zal zijn dan het geweld dat het zou meemaken in oorlogen met het Syrische, het Egyptische of het Libanese leger. Het geweld zal immers endemisch zijn en niet alleen Israël bestrijken maar ook de hele regio. Ik herinner u aan de vijfjarige oorlog in Irak waar een mensenleven geen waarde meer heeft. De Arabische televisiestations tonen voortdurend beelden van Irakese slachtoffers maar ook van Palestijnse slachtoffers. Die dagelijkse beelden van bloedbaden halen de Europese zenders zelfs niet. Hier waren geen beelden te zien van de Palestijnse familie die gisteren gestorven is. De Arabische satellietzenders daarentegen, tonen die beelden voortdurend en dat creëert haatgevoelens die binnenkort niet meer in de hand te houden zullen zijn.

De voorzitter stelde een uitstekende vraag, waarom doet Israël dat? Heeft het een of ander geheim plan? Ik geloof persoonlijk niet in een complot, ik denk dat Israël eerder een soort dolgedraaide machine is die in gang is gezet, maar geen besturingsstelsel heeft dat bepaalt wanneer het gas geeft, afremt of stopt. Aan het commando staat een Israëlisch leger dat lange tijd gestuurd werd door de politiek. Dat is echter beginnen te veranderen in 1967 bij de verovering van de gebieden. Sinds enkele jaren is de situatie helemaal omgekeerd, het leger dirigeert het land. De moedige soldaten die dienst weigeren in de bezette gebieden – ik wil hen eer bewijzen – zeggen zelf dat ze in het enige land ter wereld leven waar het leger het land bezit, en niet het land een leger. In die militaire waanzin, die vergelijkbaar is met andere landen die ook geloven dat militaire kracht een reële macht kan betekenen, weet niemand meer waarheen.

Een heel goed Israëlisch journalist die voor *Le Monde* werkt, Sylvain Cypel, zegt daarover dat er een bijna-totale ontkenning van de realiteit heerst. Ze hebben de muur gebouwd om de Palestijnen niet te zien. Ze denken dat ze zo kunnen leven. Maar zelfs de muur heeft een Palestijn niet verhinderd om in een Talmoedschool binnen te dringen en daar alle studenten die zich wijdden aan hun religieuze vorming, te doden. Dat is absoluut tragisch. Tegen dat geweld dat van binnen komt – dat met andere woorden endemisch is – kan geen muur ter wereld baten.

Eigenlijk zijn momenteel noch de Israëli's, noch de Palestijnen aan zet. In Oslo is er enorme vooruitgang geboekt, zelfs als niet alle voornemens ook daadwerkelijk uitgevoerd zijn. Een bilateraal werk tussen Israëli's en Palestijnen is wel in gang gezet. Grosso modo zijn de oplossingen bekend, de grenzen zijn bepaald, namelijk die van 1967. Elke partij beseft dat er hier en daar mogelijks nog wel wat grondgebied geruild moet worden. Het is duidelijk dat Jeruzalem de hoofdstad moet zijn van de staten. Een deel van de vluchtelingen moet de kans krijgen terug te keren en de meerderheid moet in de Palestijnse staat ondergebracht worden. De anderen moeten schadeloos gesteld worden. De problemen van het water zijn in kaart gebracht. De oplossingen zijn bekend. Het ontbreekt niet aan oplossingen maar wel aan politieke wil. Om die politieke wil te bewerkstelligen is het nodig dat derde partijen, dus de internationale gemeenschap inclusief Arabische staten, Europeanen, Amerikanen, Russen, hun verantwoordelijkheid nemen.

Egypte is overigens net zo betrokken als voorheen, misschien zelfs meer dan vier tot vijf jaar geleden. Wat in Gaza gebeurt, namelijk de opbouw van spanningen die elk moment kan uitbarsten, bedreigt Egypte zelfs rechtstreeks. Er is immers een gemeenschappelijke grens tussen Egypte en Gaza, namelijk

in de Sinaïwoestijn. Ook intern is de toestand in Egypte behoorlijk netelig, want het land wordt geconfronteerd met islamistische krachten. Daarom onderhandelt Egypte trouwens met Hamas over de heropening van het oversteekpunt van Rafah, op vraag van de Amerikanen maar ook van de Israëli's, zelfs al vroegen die dat niet officieel. Egypte, Jordanië en Saoedi-Arabië, de drie voornaamste landen van de Arabische wereld, maar zeker ook Europa, moeten deelnemen aan die onderhandelingen. Het is ondenkbaar dat Europa aan een project werkt met de naam 'Eenheid voor de Mediterrane Wereld', terwijl er in het hart van het mediterrane gebied een tijdbom tikt die iedereen bedreigt. Het is evident dat de Amerikanen ook een belangrijke rol moeten spelen. Dat is bijna exact wat er in het missiedocument van het Kwartet staat. Dat Kwartet (de Verenigde Staten, Rusland, de Europese Unie en de VN) is jammer genoeg niet gebruikt omdat de Europese landen moeite hebben om een eensgezinde houding aan te nemen in de internationale politiek.

De Amerikanen, althans de huidige administratie, zijn bezig hun vertrek voor te bereiden. De Arabische wereld heeft de indruk dat zijn erkenning van de Israëlische staat, niet echt geaccepteerd is door Israël. Alle partijen hebben zich op hun eigen stellingen teruggetrokken. De Palestijnen betalen daar een enorm zware rekening voor. Alle belangrijke politieke kwesties tot nog toe hebben nochtans aangetoond dat als er een wil is, er oplossingen mogelijk zijn.

Het is inderdaad belangrijk zich niet te beperken tot Gaza. Desondanks is het voorstel van resolutie belangrijk. Het is evident dat een beweging van nationale bevrijding pas nationaal kan zijn als ze alle leden van de natie vertegenwoordigt. Hamas is geen kleine, obscure groep zonder legitimiteit of marginaal. Hamas vertegenwoordigt een reële stroming, het is een islamistische beweging, weliswaar niet van mijn ideologische overtuiging, maar wel nationalistisch. Zij heeft soms haar toevlucht genomen tot acties van terroristische aard tegen burgers, maar is zeker niet de enige. Ook Israël pleegt staatsterrorisme en zelfs de joodse bewegingen hebben zich, voor de oprichting van hun staat, schuldig gemaakt aan terrorisme. Maar laten we eerlijk zijn, wat terrorisme genoemd wordt in een periode van nationale bevrijding wordt legitiem als het land onafhankelijk wordt.

Het is evident dat er een nationale dialoog nodig is. Het is nodig dat de Palestijnse Nationale Autoriteit, het nationale bestuur van de Palestijnen, al die stromingen kan vertegenwoordigen. Hamas moet er dan ook deel van uitmaken.

Professor Coolsaet heeft gelijk als hij stelt dat men bezig is het 'nationale cement' te vernietigen. De

pers ziet dat inderdaad niet. Maar door het cement van de Palestijnse maatschappij weg te halen, opent Israël een doos van Pandora, want het haalt alle reactionaire gevoelens van de stammen en clans boven. De bevolking heeft immers behoefte aan houvast. Men kan de maatschappij niet ondergraven zonder de mensen terug te dringen in de meest reactionaire en gevaarlijke gevoelens. Mee omdat het beschermende maatschappelijke netwerk verdwijnt, wordt infiltratie door de meest extremistische groepen, zoals Al Qa'ida, veel gemakkelijker.

De regio slaakt een hartscreet om hulp, het vuur reikt bijna tot aan de deur. Het is niet mijn wens om de tweestatenoplossing te verlaten. Maar als de internationale gemeenschap niet snel haar verantwoordelijkheid neemt, zullen er andere oplossingen gezocht moeten worden en dat zal dan zeker nog 50 jaar in beslag nemen, wat tragisch zou zijn voor ons allen.

Mevrouw Brigitte Herremans: Het is cruciaal dat we de tweestatenoplossing blijven steunen omdat het de officiële positie is van de internationale gemeenschap, maar ook van de PLO (Palestine Liberation Organization – Palestijnse Bevrijdingsorganisatie) en van Israël. Dat land heeft zich immers bij de Oslo-akkoorden en de daarop volgende vredesakkoorden ook achter de tweestatenoplossing geschaard met de formule 'land voor vrede'. Israël zal land opgeven voor vrede.

In de Israëlische en Palestijnse civiele maatschappijen wordt er al lang gediscussieerd over de opportuniteit van de tweestatenoplossing. Momenteel is de situatie behoorlijk dramatisch. Het is niet omdat het wenselijke en het mogelijke ten gevolge van de voornoemde gruyèrekaas-situatie misschien niet haalbaar lijkt dat we naar het onmogelijke, een binationale staat, moeten overhellen. Israël wil immers absoluut niet ophouden te bestaan als joodse staat. Ook de officiële positie van de Palestijnen is dat ze twee staten voor twee volkeren willen met Oost-Jeruzalem als Palestijnse hoofdstad en West-Jeruzalem als Israëlische hoofdstad.

Het is belangrijk dat we daarop blijven hameren en Israël trachten te overtuigen. Voor Israël is het gemakkelijker als een partij zelfs niet meer akkoord gaat met de tweestatenoplossing, dan is er immers geen partner voor vrede meer. De mantra die Israël blijft herhalen sinds het spaak lopen van de Camp-Davidakkoorden, is dat het geen partner voor vrede heeft. Volgens mij hebben de Palestijnen daarentegen geen partner voor vrede. Israël treedt immers op het terrein de oplossing van een leefbare, haalbare Palestijnse staat met de grenzen van 1967, met de voeten. De uitdaging is om Israël zo ver te krijgen dat het dit opnieuw wil.

Dagelijks vergroten de nederzettingen, de ring van nederzettingen rond Jeruzalem wordt momenteel voltooid. Een grote zone, E1, was tot voor kort onbebouwd, Israël is daar momenteel ook aan het bouwen om zo Oost-Jeruzalem volledig af te scherm van de rest van de Palestijnse gebieden en er de facto voor te zorgen dat er geen toegang meer is, maar eveneens geen instellingen, geen politieke cultuur, geen cultureel leven. Dat proces is omkeerbaar maar dat vergt zeer grote inspanningen en een heel andere houding van de internationale gemeenschap, een houding waarbij men Israël niet straffeloos laat optreden en evenmin alle voordelen geeft van een handels- en politieke partner die het zou krijgen als het het internationale recht respecteert. Het grote probleem is dat er geen conditionaliteit is van de samenwerking met Israël terwijl dat voor andere staten wel heel belangrijk is. Conditionaliteit in onderhandelingen en bij bilaterale relaties met Israël is heel belangrijk.

Het is volgens mij dan ook niet opportuun dat het Vlaams Parlement op dit moment vraagt om het Associatieakkoord op te schorten, precies omdat die vraag niet voldoet aan de situatie op het terrein. De relaties met Israël worden dagelijks bijgestuurd. Israël heeft momenteel alle voordelen van samenwerking met de EU, op wetenschappelijk, technisch en economisch vlak. Het heeft een heel aantal voordelen die heel wat andere landen niet hebben. Vlaanderen en België kunnen daarom beter pleiten voor conditionaliteit in de betrekkingen met Israël en voor een correcte toepassing van de bilaterale akkoorden, het Associatieakkoord, het Europees nabuurschapbeleid. Dat zou voor een aanzienlijke druk op Israël zorgen. Een correcte toepassing van de Associatieakkoorden zou immers betekenen dat de nederzettingenproducten niet meer met preferentiële tarieven mogen worden uitgevoerd naar de EU.

Ik denk dat de tekst van het voorstel van resolutie minstens zo moet gewijzigd worden dat er een brede meerderheid voor is. De situatie op het terrein is immers dermate dramatisch dat een tweesporenbeleid nodig is. Enerzijds ernaar te streven om Israël in de geest van de EU en de verklaring van Nice, duidelijk te maken dat als het een speler wil zijn in de EU het zich ook moet houden aan regels. Een tweede belangrijk punt dat de internationale gemeenschap en dus ook België en Vlaanderen niet uit het oog mogen verliezen, is dat hulp aan de Palestijnse gebieden gepaard moet gaan met de ontwikkeling van die gebieden. De Wereldbank heeft vorige week nogmaals een rapport uitgebracht waarin deze zegt dat er geen economische ontwikkeling mogelijk is als er 600 checkpoints zijn. Tomaten moeten bijvoorbeeld telkens van de ene op de andere truck overgeladen worden met tijdsverlies maar ook beschadiging van de goederen tot

gevolg. Door veel Palestijnse tunnels kunnen immers geen trucks.

Hoe zal de Palestijnse staat eruit zien? Hij zal zes dimensies hebben, drie dimensies onder de grond, voor de Palestijnen, en drie dimensies boven de grond voor Israël. Als er geen trucks door de tunnels kunnen, hoe kan er dan een economie opgebouwd worden? Die vraag behandelen de onderhandelaars niet. Men moet dus werken aan Palestijnse ontwikkeling maar ook aan een positieve benadering van de Palestijnse gebieden. Het is belangrijk dat er positief nieuws uit de Palestijnse gebieden komt, Israël neemt deel aan het Eurovisiesongfestival, Palestina zou dat ook moeten kunnen. Er moet meer samenwerking zijn op het vlak van onderwijs, op het vlak van cultuur, op het vlak van toerisme. Die mogelijkheden liggen ook open voor Vlaanderen, uiteraard is het middenveld daarmee bezig en is het bereid er advies over te verlenen. Het is hoog tijd om het fatalistische denken te verlaten en de grote verklaringen om te zetten in druk op Israël. Het moet zich aan de regels houden en kan geen uitzondering blijven vormen.

Israël viert zijn zestigjarig bestaan, maar ook de Nakba of het Palestijnse vluchtelingenprobleem bestaat zestig jaar. Israël heeft van in het begin, van bij de pioniers als Ben-Gurion, gestreefd naar een zo groot mogelijk grondgebied met zo weinig mogelijk Palestijnen. Dat zijn de woorden van de Israëlische pioniers en de eerste zionisten. Het was belangrijk om een Eretz Israël (Eretz Yisra'el) te hebben, een zo groot mogelijk Israël. Israël is nog niet helemaal van die idee afgestapt, Israëlische architecten, planners maar ook het leger willen nog steeds zo veel mogelijk land annexeren. Een heel goed en recent boek is 'Lords of the Land: The War for Israel's Settlements in the Occupied Territories, 1967-2007' van de Israëlische journalist Akiva Eldar. Daarin beschrijft hij de nederzettingenexpansie gedetailleerd. Er is een masterplan dat uiteraard niet door één geest is uitgedacht maar waar generaties Israëlische planners zich mee bezig gehouden hebben. Dat plan is gedetailleerd, er zitten meer planners en mensen achter dan op het eerste zicht blijkt en ook de muur maakt daar deel van uit.

De muur is geen goede oplossing, niet alleen omdat hij niet op de goede plaats staat, en daardoor illegaal is. De muur wordt immers in de Palestijnse gebieden zelf gebouwd, uiteraard mag Israël voor zijn veiligheid een muur bouwen op de feitelijke grens. Een muur is echter geen oplossing omdat het de veiligheid van Israël niet vergroot. Bijna een half miljoen Palestijnen wonen immers aan de zogenaamde Israëlische kant van de muur omdat Israël de nederzettingen aan die kant wil houden.

Als vredesbeweging zeggen we : "Geen muren maar bruggen". Het is heel belangrijk dat de Israëlische en de Palestijnse maatschappij niet verder uit elkaar worden gerukt, maar dat de vredesorganisaties elkaar blijven vinden en, hoe kleinschalig ook, verder blijven werken.

De heer Rik Coolsaet: De muur is een veiligheidsmaatregel die het aantal aanslagen in Israël heeft verminderd. Op zichzelf is die muur geen illegale daad – mocht hij ten minste op de grenzen gebouwd zijn. Het probleem is dat de muur ook land, gronden, boomgaarden, olijfvelden van Palestijnen inlijft. Dat is volstrekt illegaal. Voor de Verenigde Naties is de muur onwettig, daar waar zijn tracé afwijkt van de erkende grenzen, de zogeheten 'Green Line'. Een aantal voormalige Israëlische militairen voert precies campagne omdat die afwijkingen ook hen tegen de borst stuiten. Die militairen worden immers gevraagd om potentieel hun leven te geven om de belangen van projectontwikkelaars te dienen.

Het valt op dat een groot deel van de Israëlische militairen in Hebron danig gechoqueerd zijn omdat ze daden moeten stellen die ingaan tegen hun eigen gevoel van rechtvaardigheid. In die zin is muren bouwen spijtig. Als het een veiligheidsmaatregel is, is er niets tegen, maar dan wel op de grens en niet elders.

Ik besef dat ons verhaal inderdaad demotiverend klinkt. Toen ik nog op Buitenlandse Zaken werkte, hebben we geprobeerd om, in de nasleep van Oslo, Israëlische en Palestijnse onderhandelaars samen te brengen om te kijken of het statuut van Brussel een inspiratiebron zou kunnen zijn voor Jeruzalem. De gesprekken waren redelijk ver gevorderd. Toen de situatie op het terrein de dieperik inging, hadden gesprekken over Brussel als precedent voor Jeruzalem als gemeenschappelijke hoofdstad voor twee gemeenschappen, natuurlijk geen zin meer. In dat trilateraal overleg, gecoördineerd door Willy Claes, toen minister van Buitenlandse Zaken, zijn er een aantal initiatieven genomen die het eigenlijk wel verdienen om bekend gemaakt te worden.

Net zoals Brigitte Herremans ben ik niet zeker of het wel opportuun is om het Associatieverdrag met Israël op te zeggen. Ik vrees dat dit helemaal geen hefboom tot verandering is. Ik vrees dat verdere isolering Israël integendeel gewoon zal doen terugplooiën. Naar aanleiding van voornoemde aanslag schreef een journalist in Ha'aretz: 'Not in my name'. Isolering zal ook dat soort pogingen van Israëli's om de internationale gemeenschap en de Palestijnen de hand te reiken, versmachten.

Het upgraden van de relaties tussen België, Vlaanderen en de Palestijnen zou een schitterende positieve

betekenis hebben. In het Brusselse Parlement is een paar weken geleden een resolutie ingediend om de Palestijnse bursalen in het Franstalige onderwijs in Brussel te stimuleren. Dat betekent meteen vragen aan Buitenlandse Zaken om druk uit te oefenen opdat de bursalen ook daadwerkelijk naar hier mogen komen. Dergelijke initiatieven maken Israël duidelijk dat de Palestijnen volwaardige burgers van een op te richten staat zijn, met wie onderhandeld wordt. In die zin lijkt het Associatieverdrag onderuit halen contraproductief.

In het missieverslag stond ook dat het niet kan dat Europa bijdraagt tot illegale daden. Als Israël gebruik maakt van het Associatieverdrag om producten uit de nederzettingen, die illegaal zijn volgens het internationale recht, in te voeren als Israëlische producten, maakt Europa zich medeschuldig. Ik pleit dus voor een meer genuanceerd beleid waarbij nauwere betrekkingen met de Palestijnen samengaan met het bekritisieren en het aanknopen van contacten met Israël.

De communicatiekanalen moeten open blijven. Slechts zo kan Europa Israël duidelijk maken dat er een probleem van veiligheid is, maar dat het een aantal evoluties niet accepteert. Als Israël terugplooit op zichzelf, zijn dergelijke contacten niet meer mogelijk. Die contacten zijn overigens ook cruciaal voor de Israëlische vredesactivisten.

Kortom ik pleit voor het upgraden van de relaties met de Palestijnen en het onder druk zetten van Israël om zich te gedragen als elke geciviliseerde staat, namelijk met respect voor het internationale recht.

Het buitenlandse beleid van een land is een reeks van ad-hocreacties op onverwachte gebeurtenissen, een beetje vergelijkbaar met de staatsvorming bij ons. Ter plaatse begon ik te betwijfelen of er niet een geheim plan is. De muur wordt immers voortgebouwd, Palestijnse dorpen worden doormidden gesneden door aanhangsels van de muur. Toch denk ik dat er geen geheim plan is, maar dat de gebeurtenissen eerder het gevolg zijn van een opeenvolgende reeks reflexen, onder meer het streven naar een groot Israël.

Wat in Egypte gebeurt, toont dan weer een mooi voorbeeld van de hypocrisie van de internationale gemeenschap. Er mag niet onderhandeld worden met Hamas, een terroristische organisatie. Velen, ook Europese landen, doen het echter wel, en daarenboven vraagt Israël aan Egypte om een deal te maken met Hamas. We moeten dus niet heiliger zijn dan de paus en nagaan waar ons eigen belang maar ook het welbegrepen eigenbelang van de landen in de regio ligt. Egypte vreest inderdaad een explosie in Gaza

die gevolgen heeft in Egypte. Dat is trouwens twee maand geleden gebleken toen de muur tussen Gaza en Egypte werd opgeblazen.

Het herstel van een Palestijnse regering van nationale eenheid is cruciaal. Slechts zo is er een legitieme gesprekspartner. Een einde maken aan de aantrekkingskracht van jihadi-groepen bij de Palestijnse jongeren is eveneens doorslaggevend. Al die ontwikkelingen worden gemakkelijker als de economische ontwikkeling van Gaza opnieuw op gang komt. Daarvoor is druk op Israël nodig opdat alle hindernissen – voor gezondheidszorg tot en met de economische groei – zouden worden weggenomen.

Het kan niet dat Israël rond een kuststrook een muur bouwt en dan alle verantwoordelijkheid voor dat stuk land afwijst. Het heeft de verplichtingen van een bezettende mogendheid zoals gezien vanuit het internationale recht. Mijn punt is dat op alle mogelijke manieren getracht moet worden om de blokkade op te heffen. Dat is ook in het belang van Israël. Zonder blokkade kan er een begin gemaakt worden met een min of meer normale evolutie van het samenleven. Een volk opsluiten achter een muur, is om moeilijkheden vragen. De muur is een kortetermijnoplossing die een langetermijnprobleem veroorzaakt.

De inspanningen van de internationale gemeenschap, van het hoogste VN-niveau tot het Vlaamse niveau, moeten daarom steeds gericht zijn op het opheffen van de belemmeringen voor de ontwikkeling van een normale samenleving.

De heer Jan Roegiers: Wat zijn concreet de andere mogelijkheden om Israël onder druk te zetten, als de opzegging van het Associatieverdrag en het nabuurschapakkoord niet aangewezen zijn?

De heer Johan Verstreken: De werkelijkheid is zelfs nog erger dan de getuigenissen hier. Ik ben blij dat sensatie vermeden is. In december konden studenten met een beurs niet meer naar het buitenland. Krijgen die ondertussen wel reeds een visum om het land te verlaten?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Is Israël volgens mevrouw Chadid een militaire dictatuur, waar verkiezingen niet echt meer tellen? De opmerking van mevrouw Chadid over de militaire zeggenschap in Israël lijkt immers in tegenspraak met de uitspraak van de heer Coolsaet dat de militairen niet zo tevreden zijn met de muur.

Mevrouw Leila Chahid: Dank u voor de directe vragen. Het zijn de militairen die de muur ontworpen hebben. Het is de minister van Landsverdediging, afkomstig uit de Arbeiderspartij, die de muur bedacht heeft. De Israëlische maatschappij is altijd

geleid door militairen, maar sinds 1967 is er een kentering geweest. Het leger heeft in Israël niet dezelfde functie als in andere maatschappijen. Het is immers het hart van de maatschappij. De plaats waar de identiteit van de Israëli's tot haar grootste bloei komt is het leger. Buiten het leger is de bevolking Asjkenaz of Sefarad, is men links of rechts. Het leger is de smeltkroes.

Vergeet niet dat Israël nog maar 60 jaar bestaat en bestaat uit emigranten, afkomstig uit verschillende culturen, die verschillende talen spreken. Het ware niet correct en veel te simplistisch om te zeggen dat Israël een fascistisch land is. Als ik dat bedoelde, zou ik trouwens de term gebruikt hebben. De joodse samenleving is binnen zijn instellingen een grote democratie, maar wel alleen voor de joden. Ze functioneert niet op dezelfde manier voor de ongeveer 1,2 miljoen Arabische burgers. Zeker voor haar Palestijnse onderdanen functioneert ze niet als een democratie. Voor hen functioneert ze als een schizofreen systeem dat de realiteit tracht te verbergen door te denken de problemen te kunnen oplossen met militaire middelen. De gebeurtenissen in Gaza bewijzen dat trouwens.

In een interview van Le Soir met de Israëlische ambassadrice en mezelf, dat volgende week verschijnt, zegt de ambassadrice: "Wij hebben beslist om Gaza te straffen om Hamas een lesje te leren.". Die les wordt dan gegeven door militairen, met bombardementen, met een bezetting. Dat is de politiek van de heel korte termijn, geleid door de heer Barak. Gaza ressorteert immers onder het ministerie van Defensie. Ik garandeer u dat noch de heer Olmert, noch de heer Peres over Gaza beslissen, dus noch de president van de republiek, noch de eerste minister, het is de minister van Defensie. Dat ontheft de andere ministers van de verantwoordelijkheid voor de bezette gebieden. In ieder geval zijn de enige maatregelen die Israël treft voor de bezette gebieden, van militaire orde. Het leitmotiv is het sacrosante veiligheidsidee. Die verblindings, die kenmerkend is voor alle bezitters van militaire macht, doet elke notie van realiteit verliezen. Het Amerikaanse optreden in Irak bewijst dat het om het even welke grote natie kan overkomen. De Amerikanen zijn immers even verblind als de Israëli's in hun optreden tegenover de Iraakse samenleving. Ze betalen daar vandaag spijtig genoeg de prijs voor. De Israëli's zullen, als ze hun politiek niet veranderen, voor dezelfde situatie komen te staan.

Het is niet aan een buitenlandse diplomaat als mezelf om aan de Vlamingen, Franstaligen of Europeanen te zeggen welke de juiste houding is. Dat hoort tot de soevereiniteit van de verkozenen en de regeringen. Het ware ongepast voor een buitenlandse diplomaat,

maar dus ook voor de Israëli's, om u te zeggen hoe u moet handelen jegens de Palestijnen.

Vanuit de grond van mijn hart zeg ik u, ook vanuit mijn hoedanigheid als Europeaan, dat die regio in de wereld op een punt gekomen is dat op een zo efficiënt mogelijke wijze opgetreden moet worden. Het volstaat met andere woorden niet meer om goede voornemens uit te spreken. Daarvoor is het te laat op de dag. De dreiging van geweld, van destabilisatie, van intolerantie en zelfs van haat, vormt een gevaar voor iedereen. Dat alles dreigt zich opnieuw voor te doen in deze brandhaard, die al 60 jaar beloftes van oplossingen hoort, maar geen lichtpunt aan de horizon ziet rijzen.

Door haar ingewikkelde structuur kan de Europese Unie slechts langzaam een echte kracht uitmaken. De uitbreiding naar het oosten heeft die taak niet vergemakkelijkt. De eerste factor bij het bepalen van de methode, is de vraag wat het efficiëntst is om als Europeanen daadwerkelijk op te treden. Het is evident dat alleen de Vlamingen onvoldoende gewicht in de schaal zullen leggen, dat geldt trouwens ook voor de Fransen, de Italianen, de Spanjaarden.

Het komt erop aan het mechanisme te vinden dat in economisch, politiek, diplomatiek opzicht Europa toelaat om op te leggen wat het van zijn partners eist. Ik herinner eraan dat Europa de beide partijen, Israëli's en Palestijnen als partners heeft. In dat opzicht kan Europa best de meest efficiënte methode kiezen.

Mevrouw Brigitte Herremans: Wat de methode betreft, sluit ik me volledig aan bij mevrouw Chadid. Momenteel vallen er twee constataties te maken. Israël wil zijn relaties met de EU opvoeren en ook de EU wil de banden met Israël aanhalen. Een tweede vaststelling is dat de Israëlische wetgeving niet strookt met het internationale recht. Zo zijn foltering en lichte fysieke druk toegestaan volgens de Israëlische basiswetten. Die basiswetten fungeren zowat als grondwet, bij ontstentenis van een echte grondwet.

Kortom, Israël respecteert het internationale recht niet maar is wel een grote partner van de EU. Het middenveld, de regering maar ook de internationale gemeenschap moeten trachten beide aspecten te verzoenen. Het doel is niet Israël straffen, maar wel ervoor zorgen dat het een volwaardige partner wordt in de internationale gemeenschap, dus dat het het internationale recht respecteert. Dat zal niet lukken door Israël te straffen. Trouwens, de EU heeft geen enkele wil om "het blinde respect van de rechtsregels na te streven", zoals in een advies van de Europese Commissie staat. De Europese Commissie wil dus voor Israël een uitzondering maken. De Europese Commissie en ook de Raad maken die uitzondering al jaren.

De in het voorliggende voorstel van resolutie opgenomen opschorting van het Associatieakkoord refereert aan een resolutie van het Europese Parlement die uit 2000 dateert. Aan het begin van de Intifada pleitte een aantal Europese parlementairen – ongetwijfeld in het vuur van de verontwaardiging – voor de opschorting van het Associatieakkoord. Ondertussen zijn de relaties met Israël dermate aangehaald dat die vraag helemaal niet meer strookt met de situatie op het terrein.

Het is dan ook veel beter om Israël onder druk te zetten om een echte democratie en een volwaardige partner in de EU te worden. Dat kan momenteel alleen door de ‘carrot-and-stick’-politiek. Die is nooit toegepast, Israël heeft altijd de wortels gekregen zonder dat de stok ooit is gebruikt. Dat kan misschien wel veranderen.

De EU heeft de conditionaliteit geprobeerd. Bij de Europese nabuurschapakkoorden heeft men nadrukkelijk gehamerd op een clausule over massavernietigingswapens. Ook in het pleidooi voor een commissie voor de mensenrechten heeft men het niet gehaald. Bij de andere partners van de nabuurschapakkoorden is dat nochtans wel een voorwaarde. Bij elk akkoord dat de EU met Israël afsluit moet er oog zijn voor de conditionaliteit. Dat is veel efficiënter dan roepen om het Associatieakkoord op te schorten, want dat zal toch niet gebeuren en er zullen weinig medestanders zijn bij de Belgische en Europese beleidsmakers die dit serieus zullen nemen.

Zoals mevrouw Chadid zegt, de tijd dringt. Op dit moment is de situatie zo erg dat er geen tijd meer is voor loze oproepen. Het spel wordt op een technisch niveau gespeeld, België moet ook op een technische manier kijken naar wat haalbaar en mogelijk is.

Uiteraard zijn de 650 studenten uit Gaza niet alleen hun academiejaar kwijt. Ze hebben ook hun buitenlandse beurzen verloren omdat ze opgesloten zitten in de Gazastrook en geen toestemming krijgen om het gebied te verlaten. Veel studenten zullen hun studies niet kunnen afmaken want de situatie zal allicht niet snel verbeteren. Ze hebben beurzen in Groot-Brittannië, Saoedi-Arabië of andere landen en kijken nu noodgedwongen uit naar mogelijkheden om hun studies in de Gazastrook af te maken. Bepaalde studierichtingen zoals tandheelkunde worden niet aangeboden in Gaza. Heel wat studenten overwegen om nieuwe studies te starten. Momenteel is er trouwens geen arbeidsmarkt in de Gazastrook. Jonge mensen, ook late twintigers, blijven studeren omdat het de enige manier is om zich te ontspannen, bezig te houden en te ontwikkelen.

De export van de aardbeien is niet gelukt, alle producten blijven in de Gazastrook en zijn vaak verrot

of moeten op de lokale markt verkocht worden. In november is er een speciaal akkoord geweest met Nederland. Dat heeft de Israëlische regering mee bepleit. Het ging immers over een Israëlisch exportbedrijf, Agrexco. Het uitvoerakkoord was al getekend. Om te vermijden dat Agrexco veel verlies zou leiden, is er een uitzondering gemaakt. Het bedrijf heeft dus snijbloemen vanuit Gaza naar Nederland kunnen exporteren.

De heer Rik Coolsaet: Ik laat het aan de wijsheid van deze commissie om te oordelen of het een goede zet is om het Associatieakkoord op te schorten. Volgens mij zal het, als het al kan worden gerealiseerd, niets veranderen op het terrein. Er is een constante druk nodig en geen eenmalige ‘event’.

In alle bescheidenheid en voortbouwend op het werk van de delegatie, wil ik desalniettemin toch de volgende suggestie doen. De uitvoering van het Associatieverdrag heeft betrekking op de verschillende bevoegdheidsniveaus. De parlementsleden van de deelstaten, van de federatie en van Europa kunnen samen nagaan hoe de preferentiële invoer van Israëlische producten wettelijk kan gemaakt worden. Als de verschillende niveaus op één lijn ageren, kan op een tactische manier constante druk uitgeoefend worden. Dat kan dan gekoppeld worden aan de upgrading van de relaties met de Palestijnse samenleving. Zulks zal in de Vlaamse publieke opinie en in dit halfroond wellicht kunnen rekenen op sympathie, gezien de geschiedenis van de Vlaamse beweging.

De hogere Israëlische militairen zijn een andere mening toegedaan dan de soldaten op het terrein. Zij die met de arrogantie van de kolonisten geconfronteerd worden, vinden dat choquerend en moeilijk in overeenstemming te brengen met hun geweten. In Hebron trachten militairen een beweging ‘Breaking the silence’ op gang te brengen waarbij ze aan hun eigen publieke opinie en hun generaals trachten te tonen wat er in realiteit van hen gevraagd wordt. Dat soort moedige inspanningen van individuele militairen verdienen alle lof.

De voorzitter: Ik dank de sprekers voor hun bijdrage aan onze werkzaamheden. Ik wijs de leden er nogmaals op dat we bij een volgende gelegenheid ook kennis zullen kunnen nemen van het standpunt van de Israëlische autoriteiten over deze kwestie. Dit moet ons toelaten tot een evenwichtige afweging te komen met betrekking tot het voorliggende voorstel van resolutie.

II. HOORZITTING VAN DINSDAG 13 MEI 2008

De voorzitter: We verwelkomen vandaag de ambasadrice van Israël, mevrouw Tamar Samash, in ons

midden voor het tweede deel van de hoorzittingen rond het voorstel van resolutie aangaande het stopzetten van het geweld tegen burgers in Gaza.

1. Uiteenzetting door mevrouw Tamar Samash, ambassadeur van de staat Israël

Mevrouw Tamar Samash, ambassadeur van de staat Israël: Nog maar gisterenavond is een vrouw gedood vlakbij Sderot. Ze had de stad verlaten uit vrees voor Qassam-raketten. Maar tragisch genoeg is ze omgekomen door een dergelijke Qassam-raket in het dorp waar ze haar toevlucht gezocht had. Vrijdagavond laatst, is een andere Israëlische burger gedood in een van de dorpen rond de Gazastrook. Sinds het begin van de bombardementen van de Israëlische dorpen vanuit Gaza, dus sinds 2001, zijn er niet minder dan 6600 raketten van allerlei pluimage, afgevuurd vanuit basissen in Gaza op omliggende Israëlische dorpen en steden. Men had initieel misschien nog kunnen beweren dat het afvuren van die raketten een reactie van de Palestijnen was, maar zelfs sinds de terugtrekking van Israël in 2005, zijn er nog 3026 Qassam- en andere raketten afgevuurd vanuit de Gazastrook. Er is dus, met andere woorden, geen oorzakelijk verband want Israël is niet langer de bezettende macht in Gaza.

De terugtrekking van Israël uit de Gazastrook was de eerste fase van een meer substantiële terugtrekking die nog moet volgen. De moorddadige raketlanceringen tegen Israëlische burgerdoelen in de Negev zijn sindsdien echter niet afgenomen, maar zijn zelfs nog geïntensifieerd. Sinds het begin van het jaar zijn er 2057 raketten afgevuurd, zonder de laatste twee dagen met een twintigtal raketten per dag mee te rekenen. Er is niet veel verbeeldingskracht nodig om zich de moeilijke levensomstandigheden van de burgers rond de Gazastrook in te denken. Evenzeer spreekt het voor zich dat Israël niet elke dag raketaanvallen kan ondergaan zonder te reageren.

Sinds Hamas vorig jaar de macht gegrepen heeft in de Gazastrook, zijn er 1124 Qassam en andere raketten op Israël terechtgekomen. De Grad-raketten worden geleverd door Iran. Het moge dan ook duidelijk zijn dat het politieke terrorisme een tot mislukking gedoemde strategie is die de regio elke dag dieper doet wegzinken in een spiraal van geweld. Israël is verplicht om zijn inwoners te beschermen. Geen enkel land zou aanvaarden dat zijn inwoners dagelijks gebombardeerd worden vanuit een regio onder controle van mensen die niets met de Israëli's te maken willen hebben.

Om u een idee te geven: de afstand tussen Gaza en Sderot is ongeveer gelijk aan de afstand tussen Oostende en Brugge. Denkt u eens in wat er zou gebeuren als de ene stad de andere dagelijks zou

bestoken met raketten. Geen enkel land kan toestaan dat zijn burgers zonder onderbreking onder dreiging van bombardementen leven. Een van de eerste Israëlische strategieën is de lanceringbasissen van de Qassam-raketten te raken. Ongelukkigerwijze bevinden die basissen zich – niet toevallig overigens – in het hart van regio's bewoond door burgers, in huizen, in wijngaarden, in de steden zelf. Het Israëlische antwoord tracht de plaatsen te raken vanwaar de Qassam vertrekken, zelfs vooraleer de raketten afgevuurd worden.

Het is overigens niet omdat de projectielen op ambachtelijke wijze gefabriceerd worden, dat ze minder schadelijk of dodelijk zijn. Een steen kan ook doden, een Qassam zeker. Die zogenaamde ambachtelijke projectielen veroorzaken enorm veel schade. Ze zijn moeilijk te richten. Dat is misschien ook een van de redenen waarom niet alle Qassam-raketten doelen in Israël raken. Dat is zeker niet omdat ze het niet proberen. Rond de Gazastrook bevinden zich kibboetsen, dorpen, steden. Hun burgers vormen continu het doelwit van Palestijnse raketaanvallen. Het enig mogelijke Israëlische antwoord daarentegen is een militaire repliek, namelijk de mensen die de Qassam lanceren, raken.

Als antwoord op de bemerking dat het een natuurlijke reactie is van de inwoners van Gaza, opgesloten door Israël, signaleer ik u dat Gaza ook grenst aan Egypte. De Arabische broeders van de inwoners van Gaza laten hen met andere woorden niet meer binnen of buiten dan Israël, dat zich nota bene verdedigt tegen de agressie. De Israëlische grensposten zijn ook reeds herhaaldelijk aangevallen door de terroristen van Hamas, terwijl ze levensmiddelen, medicijnen en brandstof trachtten door te laten. De grenspost waar brandstof kan worden overgeladen, Nahal Oz, is zelfs aangevallen. De personen die de brandstof naar de Gazastrook overbrachten, zijn gedood. En dan is men verwonderd dat Israël de grensposten niet in stand wil houden.

Nochtans, terwijl de Qassam- en andere raketaanvallen blijven duren, blijft Israël materiële hulp verschaffen aan de inwoners van Gaza. Niet minder dan 75 humanitaire vrachtwagens, geladen met medisch materiaal, voedsel enzovoort zijn eergisteren naar Gaza overgebracht. Ik kan de lijst voorleggen van alle goederen, van de hoeveelheid brandstof, die al ingevoerd zijn. De doorvoer van goederen is trouwens nooit langer dan twee of drie dagen opgeschort. Ik herhaal dat geen enkel land ter wereld zou aanvaarden dat zijn inwoners continu gebombardeerd worden. Het is de verantwoordelijkheid van de mensen die de Gaza besturen, momenteel dus Hamas, om hun burgers te beschermen. Om hun burgers te beschermen, moeten ze gewoon ophouden met Israël aan te vallen. Het is geen vicieuze cirkel,

als ze maar ophouden met Israël aan te vallen, zal Israël ook geen tegenaanvallen meer hoeven te doen.

Dat zulks wel degelijk haalbaar is, wordt afdoende aangetoond door het feit dat Israël toch ook vrede gesloten heeft met Egypte en zich heeft teruggetrokken uit de Sinaï. Israël heeft vrede gesloten met Jordanië, de grens is vastgelegd. Met goede wil van beide kanten, is het derhalve mogelijk om tot een vreedzame situatie te evolueren. Het beste bewijs daarvoor is de recente (eind november 2007) conferentie van Annapolis, die een kaderakkoord tussen Israëli's en Palestijnen in het vooruitzicht stelt. Overleg op verschillende niveaus is aan de gang. Maar iedere keer als er vooruitgang wordt geboekt in de gesprekken, zijn er moorddadige aanslagen tegen Israël. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de aanval op de Israëlische school waarbij acht jonge studenten omkwamen. Extremisten, gevoed door fanatieke islamisten, de gewapende arm van Hezbollah, Syrië en Iran, trachten het vredesproces te laten ontsporen. Israël zal dat niet toestaan en hoopt dat zijn partners van de Palestijnse Autoriteit dat evenmin zullen doen.

2. Eerste vraag- en antwoordronde

De heer Eloi Glorieux: Mijn fractie veroordeelt elk geweld in de regio en elke gewelddadige benadering van het conflict, zowel het geweld van Palestijnse milities als van het Israëlische leger. Haar solidariteit gaat zowel uit naar de joodse kinderen, vrouwen en mannen die beschoten worden of door aanslagen bedreigd worden, als naar de Palestijnse bevolking, zowel in Israël als in de Palestijnse gebieden. De ambassadeur zei terecht dat Israël de plicht heeft zijn burgers te beschermen. De algemene internationale rechtsregels zeggen immers dat elke staat het recht heeft zich te verdedigen. Het internationale recht stelt echter ook dat de middelen ter verdediging niet disproportioneel mogen zijn en dat er een duidelijk onderscheid moet zijn tussen combattanten en niet-combattanten. Aan die beide voorwaarden voldoen de Israëlische militaire acties niet.

Het internationale recht zegt eveneens dat de bezetter moet instaan voor de veiligheid van de bevolking die het bezet houdt. Zowel in de Gazastrook als in de Westelijke Jordaanoever blijft Israël de controle behouden zowel over de grenzen als over het luchtruim en de territoriale wateren. Volgens het internationale humanitaire recht geeft dat Israël aanzienlijke verplichtingen tegenover de burgerbevolking. Het land moet dus ook instaan voor het welzijn en de veiligheid van die burgerbevolking. Het Israëlische leger stelt de burgerbevolking van Gaza bloot aan buitensporig geweld. Bij zijn operaties treft het niet alleen potentiële of reële terroristen of lanceerinstallaties maar ook voedselbedelingscentra, gezond-

heidscentra. Het collectieve embargo van Israël treft de volledige bevolking van Gaza en resulteert in een grote humanitaire ramp. Ook de Verenigde Naties heeft hier de afgelopen maanden herhaaldelijk voor gewaarschuwd. Volgens de VN is het humanitaire recht geschonden. Hoe kan de ambassadeur de reacties van het Israëlische leger tegen de bevolking in overeenstemming brengen met het internationale recht?

De heer Johan Verstreken: In december van afgelopen jaar bezocht ik samen met andere parlementairen de regio. Van zowel Palestijnen als Israëli's kregen we een warme ontvangst. Ik ben principieel tegen de bouw van de muur, maar anderzijds moet ik toegeven dat Israël er veel veiliger door is geworden. De muur heeft tegelijk echter van de Palestijnen derderangsburgers gemaakt, ze kunnen niet gaan werken. De afspraken met het Internationaal Gerechtshof over het tracé van de muur, namelijk op de zogenaamde groene lijn, zijn ondertussen geschonden. Waarom is dat traject niet gevolgd? Is dat misschien slechts een tijdelijke afwijking?

Vrede moet inderdaad van twee kanten komen, maar hier zijn er aan beide kanten extremisten. Is vrede mogelijk of is de situatie eigenlijk uitzichtloos? Ik vrees dat het in ieder geval nog heel lang kan duren. Mensen opsluiten in een landstrook als Gaza, ontnemt hen elke hoop en elk perspectief op een toekomst, op vrede, op economische welvaart, op studeren. Ik vrees dat meer en meer van hen bereid zullen zijn om bomgordels te dragen. Studenten die in het buitenland studeerden, kregen nadat ze hun familie in Gaza bezochten geen toestemming meer om het land te verlaten. Is daar een oplossing voor?

Is de ambassadeur het eens met de tweestatenoplossing? Ondanks de vele controles blijken er toch nog heel veel wapens in circulatie te zijn. Van waar komen die dan? Hoe geraken ze van Iran in Gaza? Er zijn immers extreem veel controles op het land, ter zee en vanuit de lucht. Worden de wapens, zoals men soms hoort beweren, via tunnels aangevoerd? Komen ze binnen via de grens met Egypte? Politieagenten van de EU die de grensovergang met Egypte bewaakten, zeggen dat de controles echt streng zijn. Ze hebben een aantal wapens onderschept maar slechts weinig. Waar komen ze dan vandaan? En het moet daarnaast toch ook mogelijk zijn om onschuldig slachtoffers te vermijden bij tegenaanvallen.

Ik kijk uit naar de door de ambassadeur beloofde lijst van ingevoerde goederen. We bezochten in Gaza een in beginsel modern en goed uitgerust ziekenhuis, dat echter niet degelijk kon functioneren omdat men het nodige materiaal ontbeerde door de blokkade.

Het voorstel van resolutie stelt voor om initiatieven

te nemen om het door Vlaanderen geratificeerde Associatieakkoord op te zeggen op basis van de mensenrechtenclausule zolang de Israëlische bezettingpolitiek aanhoudt. Wat is de reactie van de ambassadeur daarop?

Mevrouw Tamar Samash: Ik wil eerst even terugkomen op de kwestie van het internationale recht. Het internationale recht zegt immers eveneens dat op het moment dat er aanvallen gelanceerd worden vanuit bewoonde zones, die zones niet langer beschermd zijn door het internationale recht. Het is onmogelijk zich te verschuilen achter burgers en nadien beroep te doen op het internationale recht. Het Israëlische leger tracht gerichte tegenaanvallen te doen, maar ongelukkig genoeg opereren de agressors opzettelijk vanuit burgeroorlogen.

Op Al Jazeera getuigde een activist die Qassam-raketten in zijn woning fabriceerde. Hij werd er door het Israëlische leger telefonisch van verwittigd dat zijn huis vijf minuten later zou gebombardeerd worden en dat hij dus moest maken dat hij wegkwam. Hij riep integendeel burgers op om in en rond zijn huis te komen staan. Burgers oproepen om als menselijk schild te dienen, is ook tegen het internationale recht. Alles werd ook zonder enige gêne in beeld gebracht en getoond op de Arabische zenders.

En wat is een buitensporige reactie dan wel precies? Israël heeft de mogelijkheid en de middelen om zich in een oorlogssituatie te verdedigen. Als de Palestijnen over dezelfde middelen zouden beschikken, zouden er geen Qassam-raketten vallen op plaatsen waar er geen mensen wonen. Vrijdag is trouwens een consultatiedienst geraakt. Een hulppost voor de behoeftigen is eveneens gebombardeerd. Als Hamas de mogelijkheden had om dergelijke meer gesofisticeerde raketten op Israël te richten, zou het dat zeker doen. Israël heeft wel die mogelijkheid dus maakt het ervan gebruik. Er is immers een grens aan wat Israël kan tolereren. Gedurende bijna zeven maanden heeft Israël onophoudelijke aanvallen getolereerd zonder te reageren. Het is pas beginnen reageren op het moment dat er Grad-raketten op Ashkelon vielen. Daar is er een ontziltingstation voor zeewater. Grad-raketten zijn ook veel gevaarlijker. Zeven maanden heeft het niet geageerd, maar toen zei niemand in de internationale pers of in de internationale gemeenschap dat zijn terughoudendheid exemplarisch en misschien zelfs buitensporig was. Het is dus belangrijk de evoluties in hun ware proporties te zien.

Israël probeert om het nodige materiaal en brandstof te laten passeren. Gedurende weken is de brandstof langs Palestijnse kant echter niet uit de overslagtanks gehaald. Israël kon dus geeneens brandstof meer leveren aangezien de tanks barstenvol waren. Zo

creëert men kunstmatig schaarste en men wijt die dan aan Israël. Het is een beetje gemakkelijk als truc, maar het werkt wel. Het beste bewijs is dat u het gelooft.

De situatie is overigens van dien aard dat zelfs de donorstaten weigeren nog hulp te leveren aan de Gazastrook. De enige die de hulp blijft transfereren, is Israël. Ik zal u de lijst bezorgen van alle goederen die Israël doorgelaten heeft sinds het begin van het jaar.

Het internationale recht kan met andere woorden geen scherm vormen voor partijen die het zelf overtreden. Israël wil echt vermijden dat de Palestijnse inwoners van Gaza, momenteel onder controle van Hamas, lijden. Ook de internationale gemeenschap heeft Hamas geklasseerd als terroristische beweging. Het handvest van Hamas heeft het overigens niet alleen over het niet-erkennen van Israël, maar ook over de vernietiging van de Israëlische staat. Hamas weigert om de terroristische acties te verlaten en weigert alle beslissingen, geaccepteerd door de Palestijnse Autoriteit, te erkennen. Het daagt de Palestijnse Autoriteit uit en tracht Israël te misbruiken in zijn strijd tegen de Palestijnse Autoriteit.

Wijzelf spreken overigens niet over een muur maar over een veiligheidsbarrière. Vanuit onze geschiedenis zijn ook wij principieel voor de afbraak van muren. Als hij niet meer nodig is, zal hij dan ook afgebroken worden. De afstand tussen de Arabische stad Kalkilia en Netanya is echter maar vier keer zo lang als de Louizalaan. Dat is dus de afstand die terroristen moeten afleggen om zichzelf op te blazen. De muur is dus wel degelijk nodig om de burgers van Israël te beschermen. Sinds hij er is, zijn er inderdaad bijna geen terroristische aanslagen meer. De muur heeft dus wel degelijk valabele bestaansredenen. Op het moment dat de Westelijke Jordaanoever volledig onder controle is van de Palestijnse Autoriteit, zal de muur geen bestaansredenen meer hebben. Ik wil daarbij ook benadrukken dat de muur geen grens in de klassieke zin van het woord is. Het huidige traject is bepaald vanuit de veiligheidsbehoeften van Israël. U zult het me vast vergeven dat ik de veiligheid van de Israëlische burgers plaats boven de territoriale integriteit van de Palestijnse gebieden. Het hemd is daarenboven ook altijd nader dan de rok. In die Palestijnse gebieden wonen immers geen burgers van de staat Israël.

De Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever zijn geen Israëlische burgers maar maken deel uit van de Palestijnse bevolking. Israël hoopt dat ze ooit een eigen land zullen vormen, geleid door eigen bestuurders. Het tracht hen daarbij te helpen. Zo heeft Israël een aantal gepantserde auto's en wapenuitrusting overgemaakt ten behoeve van de Palestijnse politie.

Als die de Westelijke Jordaanoever effectief onder controle krijgt, zou Israël kunnen stoppen met daar politie te spelen. Tot dan is het echter verplicht zijn burgers te beschermen.

Het is ongetwijfeld onaangenaam dat sommige Palestijnen omwegen moeten maken of langs checkpoints moeten, maar dat is enkel omdat Israël bijzonder slechte ervaringen heeft. Sommigen hebben immers gebruik gemaakt van de welwillendheid van Israël om militair materiaal door te voeren om zich op te blazen in Israël. De muur ontwricht allicht hun levens maar ze zijn en blijven dan wel in leven.

De wapens worden in Gaza inderdaad aangevoerd via tunnels, vooral onder de Egyptische grens dus vanuit de woestijn. Een klein deel van de wapens wordt ook nog steeds aangevoerd langs de zee, ondanks de stringente Israëlische maritieme patrouilles, en een groot deel wordt ter plaatse gefabriceerd. Precies daarom is er soms sprake van ambachtelijke wapens. Een deel van het humanitaire materiaal, wordt trouwens misbruikt voor de bouw van Qassam-raketten, brandstof voor de aandrijving of chemische bestanddelen van bepaalde medicijnen voor de ontstekingsmechanismen. Dat weerhoudt ons er desalniettemin niet van om die producten toch nog door te laten. Als Israël op een bepaald moment de brandstof toch tijdelijk tegenhoudt, is het omdat de situatie de spuigaten uitloopt. Israël tracht om het lijden van de Palestijnse bevolking in Gaza te verlichten door zeker het minimum door te laten dat nodig is om een min of meer normaal leven te leiden.

De kwestie van de visa voor studenten dan. Bepaalde studenten zijn inderdaad goede elementen die zeker mee kunnen bouwen aan de Palestijnse maatschappij van vandaag en morgen. Anderen willen een buitenlandse vorming om tegenstanders te worden van Israël. Als het leger en de veiligheidsdiensten van Israël aan sommige studenten het recht weigeren om naar het buitenland gaan, hebben ze daarvoor vast goede redenen. Het is dan ook niet aan mij om die hier in twijfel te trekken. Bepaalde personen die voor u intelligent en pacifistisch kunnen lijken, zijn soms wel degelijk gevaarlijk voor Israël.

De hele wereld moedigt Israël aan in zijn zoektocht naar een vredesakkoord met de Palestijnen. Het is niet door Israël tegen te houden om deel uit te maken van de gemeenschap der naties dat u het aanmoedigt. Het Associatieakkoord opzeggen zou dan ook zoveel betekenen als ingaan tegen de stroom van de geschiedenis.

De heer Karim Van Overmeire: Wat is in wezen de globale strategie van Israël? Wat is zijn doel op lange termijn? Ik heb immers de indruk dat de tijd

eigenlijk tegen Israël speelt, zeker gezien de demografische evolutie. De Palestijnen hebben een ontzettend hoog geboortecijfer. Israël heeft dus alle belang bij een snelle en permanente oplossing. Ik heb echter de indruk dat de Israëlische politiek gekenmerkt wordt door heel wat improvisatie. Israël trekt zich terug uit Gaza en stelt dan vast dat die vol terroristische organisaties zit. Israël denkt aan een tweestatenoplossing, maar van hieruit gezien lijkt het niet dat Israël wil dat de Westelijke Jordaanoever zich tot een eigen deel van de Palestijnse staat ontwikkelt. De muur valt niet samen met de grens, volgens de ambassadeur is het een veiligheidsmuur en geen grens. Het lijkt dan ook alsof Israël telkens op symptomen reageert en eigenlijk zelf de zaak niet meer onder controle heeft.

Is het overigens überhaupt mogelijk om op dit moment vredesbesprekingen te houden? Israël heeft immers niet echt een gesprekspartner meer. In de Gazastrook heeft de Palestijnse Autoriteit niets te zeggen, maar zelfs Hamas geeft signalen dat er daar tal van organisaties actief zijn die het niet meer in de hand heeft. Is de eerste prioriteit dan ook niet het herstel van een Palestijnse Autoriteit? Hoe moet dat gebeuren? Ik vrees dat er geen echt vreedzame wijze is.

Een derde vraag gaat over de Arabische buurlanden. Welke rol speelt Egypte? Voor Europa lijkt Egypte een gematigd Arabisch land maar een deel van de wapens komt blijkbaar Gaza binnen via tunnels vanuit Egypte. Ik weet niet in welke mate de Egyptische regering er zich van bewust is of er tegen optreedt. In welke mate gebruiken Syrië en Iran de Palestijnen als een soort pion op het internationale schaakbord? Moet er eerst een akkoord en vrede met de Palestijnen komen en nadien met Syrië en Iran? Of eerst een akkoord met Syrië waardoor zijn steun aan de Palestijnen ophoudt? Kunnen de Palestijnen zonder de steun van Syrië en Iran hun huidige acties handhaven?

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Zich een mening vormen over een probleem is moeilijk als men slechts kort kan spreken met beide partijen. Eigenlijk zijn er hier zelfs drie partijen in het spel, Israël, de Palestijnse Autoriteit en de machten in Gaza die die Palestijnse Autoriteit ondergraven. Is het niet mogelijk om via sensibilisatie de geesten te laten rijpen voor een zekere zin van objectiviteit?

Israël bestaat zestig jaar en heel die periode heeft het conflicten gekend. Een recente televisiedocumentaire toonde aan dat Palestijnse vrouwelijke zelfmoordenaars zelfs bereid zijn hun gezin en kinderen achter te laten. Voor ons in het Westen komt zo iets totaal onwezenlijk over. Zijn Israëlische burgers in dezelfde mate overtuigd van hun gelijk? Is het niet

mogelijk om via sensibilisatie, ook in de omliggende staten, die ideologie te milderden zodat een vreedzame co-existentie mogelijk wordt? Zijn er in de omliggende staten geen gelijkgezinden te vinden die in het onderhandelings- en sensibilisatieproces kunnen meewerken?

Mevrouw Tamar Samash: Iran en Syrië bekokstoven onaanvaardbare situaties in de regio, kijk maar naar wat ze vandaag doen in Libanon en wat ze proberen te doen in Gaza en in Israël. Het is niet aan Israël om te beslissen wat Iran moet doen, maar het is wel aan Israël om de internationale gemeenschap te waarschuwen tegen de manier waarop Iran zich mengt in de zaken van andere landen, om op die manier zijn macht uit te breiden en zijn controle te vestigen.

De beste term voor de Iraniërs is misschien zelfs niet extremisten maar eerder fanatici. Een extremist is iemand die een ander wil verhinderen zijn doel te bereiken. Een fanaticus gelooft onwrikbaar dat hij de absolute en enige waarheid in pacht heeft en dat hij absoluut de anderen, zelfs met geweld, moet overtuigen van de juistheid van zijn waarheid.

Het is ook niet aan Israël om het gezag van de Palestijnse Autoriteit te herstellen. De Palestijnse Autoriteit moet er zelf in slagen om die verschillende elementen binnen de Palestijnse maatschappij te hergroeperen die vatbaar zijn voor het argument dat ze het beste moeten doen voor de Palestijnse bevolking. Het is aan de Palestijnse Autoriteit om de meest adequate stappen te nemen zodat het conflict in de regio kalmeert. Zestig jaar geleden is de staat Israël gesticht, maar al honderd jaar aanvaardt de Arabische wereld de aanwezigheid van de Israëlische bevolking op hun eigen grond niet.

Met gematigde staten als Egypte en Jordanië is er gelukkig een vredesakkoord ondertekend. De andere landen waren vertegenwoordigd op de reeds genoemde conferentie in Annapolis en bij de vergadering van de donorlanden in Parijs. Ze geven hun steun aan de Palestijnse Autoriteit als die voort wil op de weg naar vrede. Het is de rol van de internationale gemeenschap om de Palestijnen te versterken in hun wil tot vrede. Hoe meer Palestijnen zich gesteund weten door gematigden – Egypte, Jordanië, de Europese Unie, de internationale gemeenschap, de Arabische landen – hoe gemakkelijker ze rond de tafel zullen willen zitten met de Israëli's en hoe meer ze tot rationele toegevingen bereid zullen zijn.

Onze langetermijnpolitiek is om uiteindelijk in vrede te kunnen leven, niet met maar naast elkaar. Beide kanten hebben tevergeefs enorm veel energie, geld en levens in de oorlog gepompt. Israël heeft heel wat gerealiseerd in de afgelopen zestig jaar, maar had het

nog beter kunnen doen als het geld geïnvesteerd zou zijn in infrastructuur, scholen, ziekenhuizen, wetenschappelijke ontwikkeling.

De eerste akkoorden met de Palestijnen dateren van bijna twintig jaar geleden. In die tijd hadden ze zich geëngageerd minstens op te houden met de haat te onderwijzen. Het onderwijzen van de haat duurt echter, spijtig genoeg, nog steeds voort in de Palestijnse samenleving. Zo is er een televisiereeks met een muis, een bij en een aapje die de Palestijnen oproepen om de joden te doden, om het land te heroveren en alle joden in zee te werpen. Dat is geen 'anti-Israëlisme' meer, maar gewoon plat antisemitisme. Het is niet door jongeren daaraan bloot te stellen dat de hoop op vrede reëel wordt.

De EU die een groot deel van de schoolboeken financiert, heeft geëist dat de boeken aangepast worden. De Israëlische schoolboeken, van hun kant, zijn wel degelijk herzien en bevatten nu ook Palestijnse gedichten en verklaringen voor de situatie vanuit het oogpunt van de Palestijnen. Israël en de Palestijnen bekijken dezelfde situatie immers geheel anders. Israël is echter bereid om de visie van de andere kant te proberen begrijpen. Ongelukkigerwijze is de wil om te begrijpen dat de Israëli's een eigen staat nodig hebben, niet even groot aan Palestijnse kant. De tweestatenoplossing is de enige weg.

Het spreekt voor zich dat Israël de situatie niet onder controle kan krijgen voor de Palestijnen. Toen de huidige Israëlische regering zo'n twee jaar geleden verkozen werd, heeft Israël een minister van Defensie aangesteld zonder enige vorm van militaire vorming. Het regeerprogramma sprak van een progressieve terugtrekking uit de Westelijke Jordaanoever. Minder dan twee maand later is de Libanese oorlog uitgebroken. Het feit dat de minister van Defensie geen militair was, bewijst dat de visie van Israël op vrede gericht was. Het programma lag vast maar de situatie veranderde, daarom moest er geïmproviseerd worden. Het Midden-Oosten is spijtig genoeg een regio waar er noodzakelijkerwijze heel veel geïmproviseerd wordt, men reageert immers op steeds veranderende omstandigheden. Nochtans tracht men steeds oplossingen te vinden. Annapolis is een nieuwe start van de onderhandelingen. Sinds Annapolis komen verschillende onderhandelingscommissies van Israëli's en Palestijnen samen, vaak ver van de media.

3. Tweede vraag- en antwoordronde

De heer Eloi Glorieux: De ambassadeur verwijst meermaals naar radicale Palestijnen die terreuraanslagen plegen of door middel van tekenfilmpjes oproepen om de Israëli's in zee te drijven. Anderzijds wijzen Palestijnen op het buitensporig geweld van

Israëli's dat hun hele samenleving ontwricht. Zolang de ene naar het geweld van de andere verwijst om het eigen geweld te verantwoorden, zal er nooit een oplossing voor het conflict komen. Noch het ene, noch het andere volk zal dan in veiligheid of in vrede kunnen leven.

Israël draagt als bezetter een verpletterende verantwoordelijkheid want het heeft de sleutel in handen om de spiraal van het geweld te doorbreken. De ambassadeur zei dat geen enkel land ter wereld zou toestaan dat zijn bevolking onder voortdurende bedreiging moet leven. Dat klopt, maar het is evenzeer waar dat geen enkel volk ter wereld zou toestaan dat er een ander volk het land inpalmt en de oorspronkelijke bevolking deporteert. De voorbije zestig jaar kan niet worden teruggeschoefd, zowel Israël als Palestina hebben recht van bestaan in die regio. De bevolking heeft recht op leefbare en veilige grenzen. Zolang de spiraal van geweld zowel door de ene als door de andere partij niet doorbroken wordt, is dat niet mogelijk.

De internationale gemeenschap is bezorgd over het feit dat Iran al dan niet atoomwapens maakt terwijl het een publiek geheim is dat Israël al decennialang in Dimona een eigen kernwapenarsenaal heeft.

Mevrouw Tamar Samash: Dat is geen kernwapenarsenaal maar een kerncentrale.

De heer Eloi Glorieux: De onderzoeksreactor wordt bij mijn weten niet gebruikt om elektriciteit te produceren maar wel om plutonium aan te maken voor kernwapens.

Ik ben dankbaar voor de beloofde lijst met goederen die Gaza binnengevoerd werden. Kan de ambassadeur daar een lijst bijvoegen met mensen uit Gaza die de afgelopen maanden overleden zijn omdat ze geen medische zorgen konden krijgen? Ze waren immers opgesloten in Gaza en kregen geen visum. Ondertussen zouden 150 personen overleden zijn om die reden. Wat is de visie van de ambassadeur daarover? Hoe valt dat te rijmen met het wettige recht op zelfverdediging?

De heer Johan Verstreken: Het klopt dat er weinig personen voor verzorging de grens over mogen. Als dat toch het geval is, worden ze streng gecontroleerd en moeten ze vaak lang wachten. De ziekenhuizen in de Gazastrook zijn wel uitstekend uitgerust maar kampen met een gebrek aan medicijnen. Ook ik kijk uit naar de lijst van de ingevoerde producten.

Het is goed dat er blijkbaar nog onderhandelingen zijn ver van de camera's. Het verhaal van de studenten heeft me aangegrepen. Ik begrijp dat niet ieders intenties zuiver zijn, maar ik meen toch over vol-

doende mensenkennis te beschikken. De ambassadeur zegt overigens dat er nog steeds studenten in het buitenland mogen studeren. Ik had dat anders begrepen.

De inwoners van de Westbank kunnen wel de muur passeren na strenge controles, maar de inwoners van Gaza kunnen niet weg. Ze wonen daar al jaren zonder hun familie die op maximaal anderhalf uur rijden woont, te kunnen bezoeken. In hoeverre wordt de tweestatenoplossing door beide partijen gesteund? Is het de ideale oplossing? Er is zelfs sprake van een tunnel tussen de Westbank en de Gazastrook. Is dat realistisch? De tunnel zou daarenboven enkel geschikt zijn voor personenvoertuigen en niet voor vrachtwagens.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Welke oplossing streven de onderhandelaars na? Geweld met geweld beantwoorden is allicht niet de goede oplossing. Langs beide kanten van de muur zijn er allicht toch verlichte geesten die naar een oplossing streven.

De heer Karim Van Overmeire: Iedereen beseft wel dat een tweestatenoplossing de enige reële mogelijkheid is. Alleen mogen we daarbij niet uit het oog verliezen dat een deel van de Palestijnen helemaal niet geïnteresseerd is in een dergelijke tweestatenoplossing. Hamas heeft als uiterste voorstel een bestand van tien jaar voorgesteld. De verklaring hiervoor is dat Hamas in wezen een verlengstuk is van Iran dat prat gaat op zijn anti-Israëliëse houding. De vernietiging van Israël vormt nog altijd de kern van de Iraanse buitenlandse politiek. Om die reden verbaast het me toch wat dat de ambassadeur zegt dat de Palestijnen hun zaken maar onderling moeten regelen en dat Israël de Palestijnse Autoriteit niet wil helpen om haar gezag over Gaza te herstellen. Ik zou trachten de Palestijnen duidelijk te maken dat ze beter af zijn met de Palestijnse Autoriteit dan met Hamas en er dus voor zorgen dat het leven op de Westelijke Jordaanoever een stuk beter is dan in de Gazastrook. Ik heb echter de indruk dat er in dat opzicht weinig gebeurt. De Westelijke Jordaanoever is nog steeds geen aaneengesloten geografische entiteit, er zijn allerlei nederzettingen, tunnels en muren. Dat is niet bepaald een aantrekkelijk alternatief.

Mevrouw Tamar Samash: De Palestijnen moeten absoluut hun eigen problemen regelen. Dat betekent natuurlijk niet dat Israël geen belangstelling heeft voor de gang van zaken. Maar een Palestijnse regering, onderhouden en gewenst door Israël, zou alle geloofwaardigheid verliezen. Ze moeten daarom zelf beslissen wie het lot van het Palestijnse volk in handen neemt. De enige oplossing is inderdaad twee staten. Dat is overigens zo sinds het verdelingsplan van 1948. In 1948 is er een Israëliëse staat opgericht. De eveneens voorziene Arabisch staat is toen

echter niet opgericht. Met de grenzen van 1948 zoals voorgesteld door de Verenigde Naties, vormde Israël, naar hedendaagse normen, ook niet noodzakelijk een leefbare staat. Het ging om verschillende lapjes grond, van elkaar gescheiden. Desondanks heeft het die grenzen toen aanvaard.

Een aantal jaren geleden was er sprake van een beveiligde doorgang tussen Gaza en de Westelijke Jordaanoever. Het was geen tunnel maar een soort beveiligde weg die Israël niet in twee zou delen. Toen kwam er de tweede intifada. Die heeft die oplossing verhinderd.

Als u me de namen bezorgt van de studenten die Gaza niet mochten verlaten, kan ik u geval per geval meedelen wat de reden van weigering is. In de meerderheid van de gevallen hebben de veiligheidsdiensten goede redenen voor een weigering. Wat betreft de families die gescheiden leven in Gaza en de Westbank, herinner ik er opnieuw aan dat we in een oorlogssituatie leven. Het is onmogelijk om mensen zonder meer door ons grondgebied te laten. Dat moet u trachten te begrijpen. Palestijnen denken anders dan Israeli's. Aanvankelijk wou ik bijvoorbeeld niet geloven dat Palestijnse moeders hun zonen willen laten sterven voor een abstract ideaal. Dat is voor de Westerse wereld onbegrijpelijk maar is aanvaard in sommige moslimkringen. De zelfmoordterroristen zijn vaak jonge mensen, soms vrouwen, die gerekruteerd zijn in een moment van zwakte. Men belooft hen het paradijs. Daar valt moeilijk tegen te vechten.

Ik ken zeker geen Israëli'sche moeders die hun zoon wetens en willens dood zouden willen insturen. Ze sturen wel hun zoon naar het leger – vrijwel altijd met de grootst mogelijke bezorgdheid overigens – om het land te verdedigen in de wetenschap dat er gevaar bij is, maar ze sturen hem niet de dood in.

Paradoxaal genoeg was de situatie op de Westelijke Jordaanoever beter toen deze bezet werd door Israël. De akkoorden over de oprichting van de Palestijnse Autoriteit en de verdeling van de zones over Israëli'sche en Palestijnse controle, heeft gezorgd voor een versnippering. Omdat de Palestijnse Autoriteit niet in staat is de veiligheid te verzekeren, is de situatie veel moeilijker geworden voor de inwoners van de Westelijke Jordaanoever.

Ik ben het met u eens dat het niet wenselijk is om zich naar het verleden te keren en te twisten over wie er nu al dan niet gelijk had. Dat zet geen zoden aan de dijk. Het is nodig naar de toekomst te kijken en te streven naar een leefbare oplossing. Er is nooit sprake van geweest de Palestijnen het land uit te zetten. Als er echter gesproken wordt over vluchtelingen, laat me u er dan aan herinneren dat sinds 1948 meer

dan 800.000 joden de Arabische landen verlaten hebben om in Israël komen wonen. De facto zouden we dus bijna kunnen spreken over een uitwisseling van bevolking met dat verschil dat de 800.000 joden uit Syrië, Irak, Marokko, Libië enzovoort een toevluchtsoord gevonden hebben in Israël en dus geen vluchtelingen meer zijn, terwijl de Palestijnse vluchtelingen die toenmaals de toekomstige staat Israël verlaten hebben, niet zijn opgenomen door de landen waar ze hun toevlucht zochten en dus nog steeds vluchtelingen zijn. Momenteel zijn het er 3 miljoen, van de tweede en derde generatie. Dat is nooit gezien elders. Ter vergelijking; na de tweede wereldoorlog waren er ook in Europa massa's vluchtelingen, maar die zijn er ondertussen al lang niet meer. Israël heeft als roeping gehad om joodse vluchtelingen te ontvangen maar ook bootvluchtelingen, afkomstig van Vietnam, Bosniërs, ten tijde van de oorlog in ex-Joegoslavië, Soedanezen uit Darfoer enzovoort. Ze blijven echter geen vluchteling, ze integreren zich. De Palestijnen, in Libanon, in Jordanië, in Saoedi-Arabië blijven echter ten eeuwigden vluchteling. Dat is een van de moeilijkheden waardoor het conflict over de decennia heen onderhouden wordt.

Er is dus een soort bevolkingsuitwisseling geweest, het is nodig twee staten voor twee volkeren te creëren, we moeten erin slagen om naast elkaar te leven en uiteindelijk erin slagen om samen te werken.

Ik zal u ook nog de lijst van de zieken overmaken die geen toestemming gekregen hebben om de grens over te steken. Het zijn er geen 150, maar slechts enkele. Enkele onder hen hebben overigens toestemming gevraagd en hebben die ook gekregen, maar ze hebben zich nooit aangeboden aan de grensovergang.

De voorzitter: Ik dank de ambassadeur voor haar bijdrage aan de werkzaamheden van onze commissie

De verslaggever,

De voorzitter,

Jan
ROEGIERS

Karim
VAN OVERMEIRE